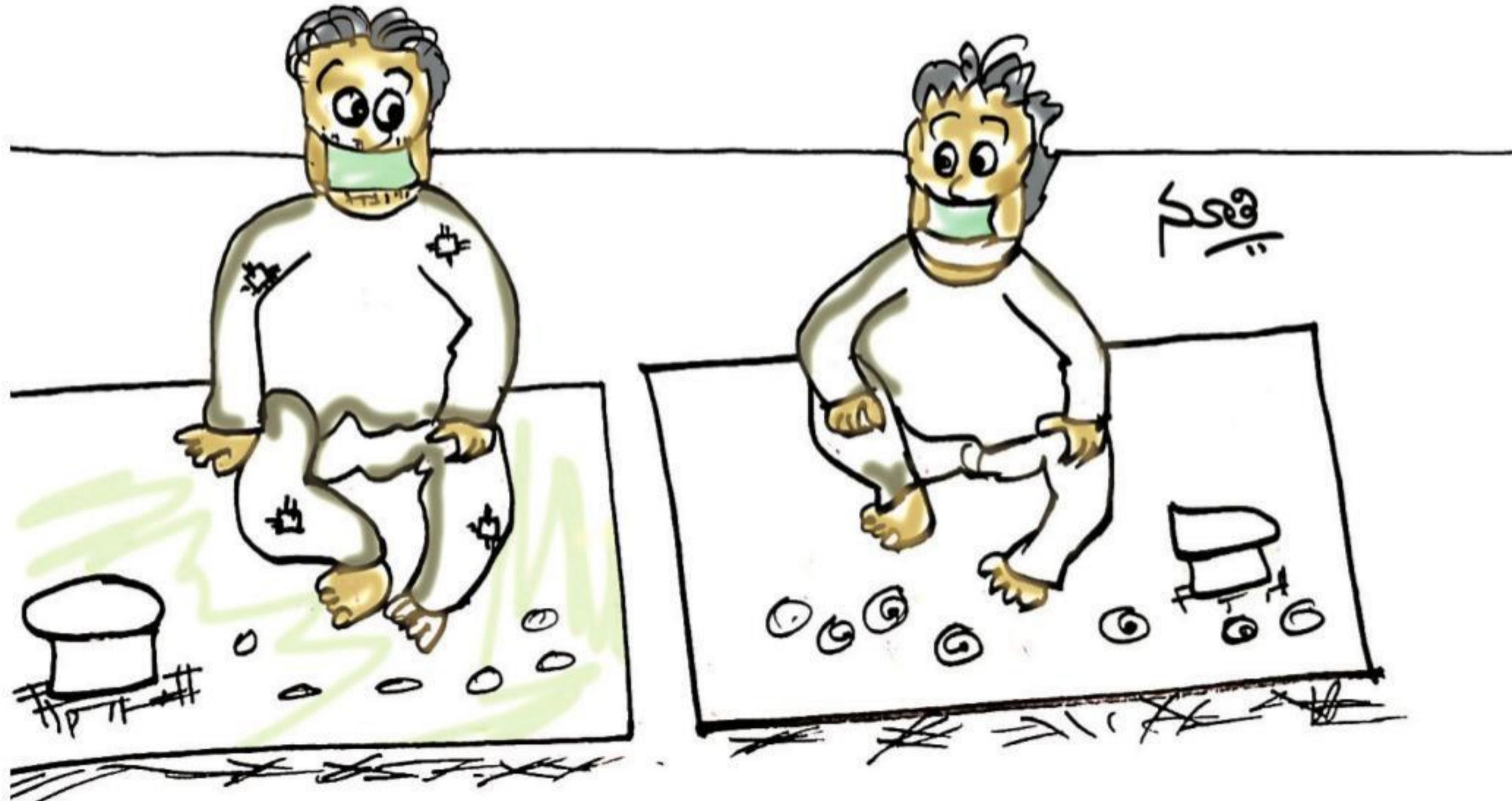

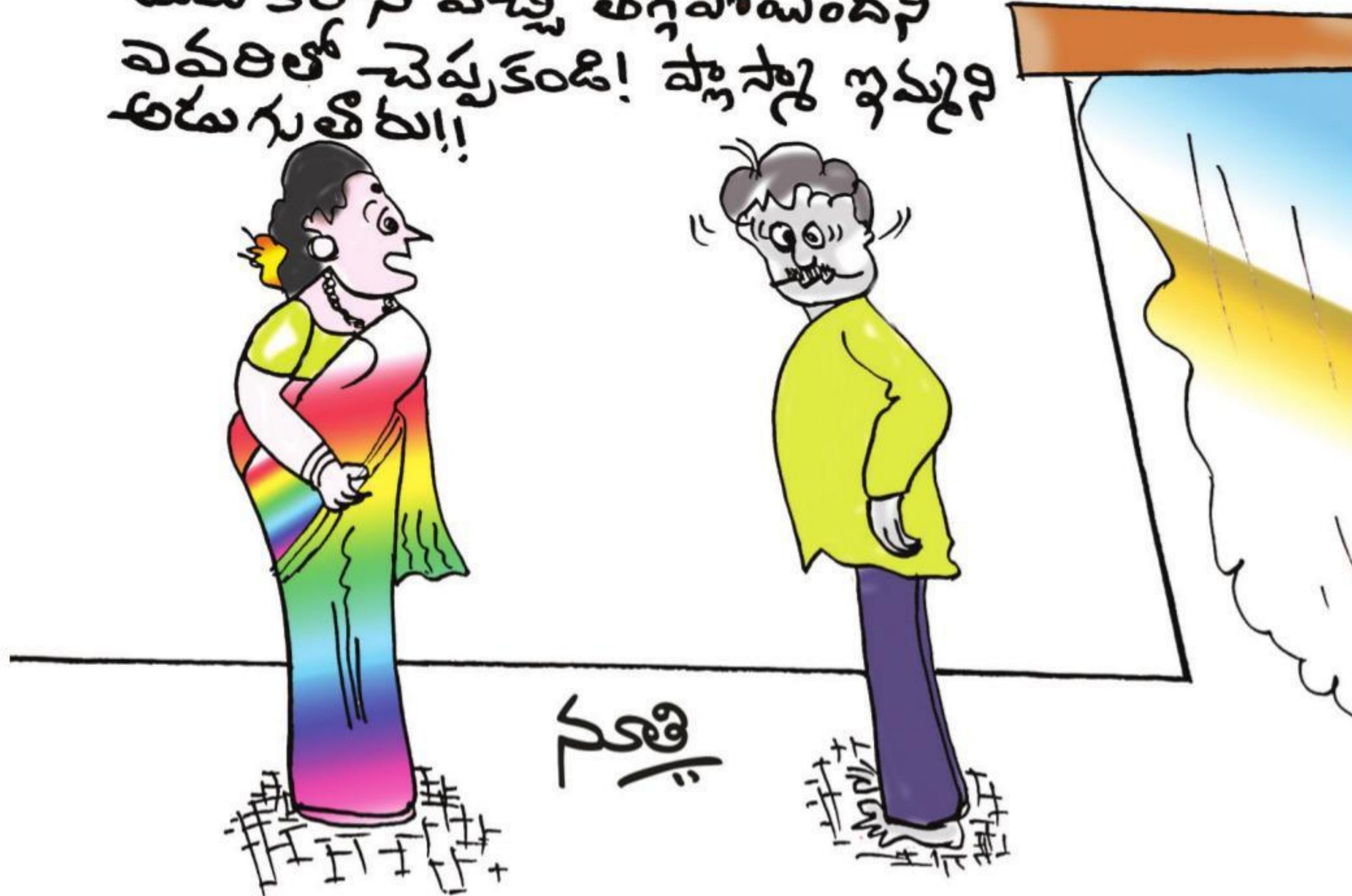
జాతీయ నూతన పాఠ్యాచారానం - పోరాటంపై ప్రత్యేక కథనం

గ్రంథాలయాల పరిస్థితి

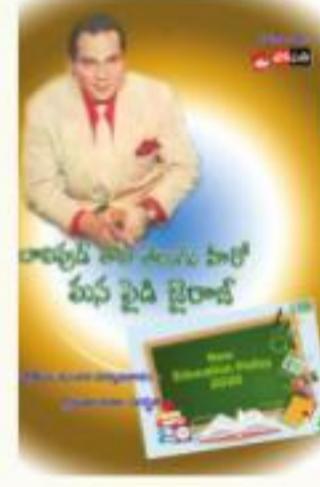
యెంబులు స్వల్పంగా వేకుండా
రమ్మంబే లిషిక్కు చేసిన!

మీకు కఠ్ఱ్ఱు ఏమ్ము త్రధ్మాపాశంద్రి
ఎవరితో చెప్పండి! పోన్నా ఇమ్ముని
అడుగుతున్నా!

నంబిరాజు పద్మలతా జయరాం కథ ‘పతాక నీర్చిక’	... 5
వికాసం	... 9
రవికుమార్ చేగాని రాసిన ‘జాతీయ నూతన విద్యా విధానం- గ్రంథాలయాల పరిస్థితి’ పై ప్రత్యేక వ్యాసం	... 10
సుధిర్ కన్స్ప్ రాసిన బండారు అచ్ఛమాంబ స్కూలక రచనల పోటీలో సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించిన చిన్న కథ ‘అచేతనం’	... 13
వంశీకష్ట రాసిన సినిమా వ్యాసం ‘కుందేలు-తాబేలు కథకి ఇప్పుడు వ్రైసంగికత ఉన్నదా?’	... 14
హెచ్.రమేష్బాబు రాసిన కవర్స్‌స్టాలి ‘బాలీవుడ్ తొలి తెలుగు హిట్ పైడి జైరాం’	... 16
నెమలీక	... 20
ఉపాకిరణ్ రాసిన సింగిల్ పేజీ కథ ‘నెమలి హృదయం’	... 22
పాటల ముచ్చట	... 23
గొట్టిపర్తుకి అక్షర నివాళ	... 24
‘తెలుగు సాంబగులు, అల్బర్ట్ ఐన్స్టిన్’ పుస్తకాలపై సమీక్షలు	... 25
బెల్లి యాదయ్ రాసిన ‘పాలం బిక్క పాయినప్పుడల్లా’ కవిత	... 26

నవ్వు

అంతరంగం

“నవ్వుతూ బతకాలిరా తమ్ముడూ, నవ్వుతూ చావాలిరా! చచ్చినాక నవ్వలేమురా, ఎందరేచ్చినా తిరిగి రామురా” అంటూ ఓ సినీ గీత కవి పాడుకున్నాడు. నిజమే నవ్వటం మనిషికి మాత్రమే వున్న ఒక పరం లాంటిది. హాయిగా నవ్వుకోగల వాతావరణం, ఆ వాతావరణాన్ని నిర్మించగల సమాజం ఎంతో ఆరోగ్యవంతమైనది. చారిత్రక పరిణామ క్రమంలో మానవజాతి సమకూర్చుకున్న ఉద్ఘోగాల అభివృక్షలలో నవ్వు కూడా ఒకటి. బెంగ లేకపోవడం, సంతృప్తిగా వుండటం, ఆనందం, సంతోషం మొదలైనవన్నీ నవ్వుకోడానికి అనుకూలించే అంశాలు. ఉద్ఘోగాలు పోయి, ఉపాధి పోయి, బతుకు భారమై, ఆకలితో పేగులు నకసకలాడుతున్న వేళ నవ్వేలా వస్తుంది!. అయితే ఎదురుయ్యే సవాళ్లను నవ్వుతూ స్వీకరించే వాళ్లూ వుంటారు. ఎదుర్కోవాల్సిందే. నూతన ఉత్సాహంతో కడుపునిండా నవ్వుకో గలిగిన ఆవరణాన్ని సృష్టించుకోవాల్సిందే.

నవ్వడం వల్ల అనేక ప్రయోజనాలున్నాయని ఖైద్యులు చెబుతున్నారు. శరీరానికి వ్యాయామం లాంటిది నవ్వంటున్నారు. ఒక్కసారి నవ్వితే పదిహేను ముఖ కండరాలు కడులుతాయట. పదిహేను నిముఖాల నవ్వు అర్ధగంట వ్యాయామంతో సమానమట. పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వగలిగితే మన మెటుబాలిజం రేటు పెరుగుతుంది. జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుందని, హాయిగా నిద్ర పట్టి అధిక బరువూ తగ్గుతుందనీ చెబుతున్నారు. నవ్వటం వల్ల ఎండార్ఫీన్ హర్స్ విడుదలయ్యి, రక్త ప్రసరణ సరిగా జరిగి ఉత్సాహంగా తయారవుతాము.

అవన్నీ ఆరోగ్యానికి సంబంధించినవి. సామాజికమైన లాభాలకు వెలకట్టలేము. పూచిన చెట్టుపై పది మంది చూపులు చేరినట్లు నవ్వే వారి దగ్గరకు మనుషులు చేరతారు. “మృగం సుంచి వేరు చేసేది నవ్వు! మనిషి జీవిత కాలాన్ని పొడిగించేది నవ్వు/ నవ్వు నాలుగు విధాల చేటు ఒకప్పటి మాట / నవ్వు నలభై విధాల మేలు నేటి మాట” అని అంటారు కవయిత్రి జరీనా బేగంగారు.

నవ్వడంలో స్వచ్ఛత వుండాలి. చిన్న పిల్లల నవ్వులను పాల నవ్వులంటాం. వాళ్లను చూస్తే మనమూ నవ్వుతాము. చిన్న చిరునవ్వు ఎవరితోనైనా ఆత్మియతను పెంచుతుంది. మనసులోని విషయాలను పంచుకోవటానికి అవకాశం ఇస్తుంది. చిరునవ్వుండే మోము ఎప్పుడూ వెలుగుతూనే వుంటుంది. ఎదుటి వాళ్లలోనూ ఏదో ఉత్సాహాన్ని నింపుతుంది. “సిరిమలై పువ్వలై నవ్వు / చిన్నారి పాపలై నువ్వు / చిగురిస్తు వుండాలి నీ నవ్వు / చిరకాలముండాలి నా నువ్వు” అని పాడుతూ పాటంతా గాయని జానకి నవ్వే నవ్వు మనందరికి హాయిని నింపుతుంది.

అయితే హసం, అట్టహసం, వికటాట్టహసం అంటాము. నవ్వటం, పెద్దగా నవ్వుకోవటం పరవాలేదు. విక్షుత నవ్వులూ, వెకిలి నవ్వులూ, వ్యంగ్యమైన నవ్వులూ వుంటాయి. ఇవి కొంత బాధను కలిగిస్తాయి. మహా భారతంలో మయసభలోకి దుర్యోధనుడి నడకను చూసి ద్రోపది నవ్వుతుంది. ఎక్కడలేని అవమానానికి గురయిన సుయోధనుడు పగ తీర్చుకోవటానికి పూనుకుంటాడు. ‘అడది నవ్వరూదనే’ ఒక ప్రచార వ్యాఖ్యానం కూడా స్థ్రీలను వివక్షతతో చూసిన సమాజపు భావజాలంలో భాగమే. ఇక ఎద్దోవా చేస్తూ సమాజంలో బలహీనులైన అంటే ఆర్థికంగా బలహీనులను చూసి నవ్వే నవ్వుకు సమాధానంగా ‘నవ్విన నాప చేనే పండుతుంది’ అని అంటారు. కృషితో సాధించగలమనే ధీమా అది. నవ్వుతూ వుండాలని చెబుతున్నామంటే అయిన దానికి, కాని దానికి నవ్వమని కాదు, సందర్భాన్ని బట్టి నవ్వుకోవాలని.

ఇక బాగా నవ్వుకోగలిగిన వాళ్లు, నవ్వు ముఖంతో వుండేవాళ్లు, మంచి మనస్తత్వం కలిగి వుంటారు. స్వచ్ఛమైన నవ్వు మనకు తెలుస్తూనే వుంటుంది. హస్య ప్రియత్వం వున్న వాళ్లు బాగా నవ్వుకోగలరు. ప్రతి మనిషిలోనూ హస్య ప్రియత్వం కొనసాగాలి. అదీ మానవ లక్ష్మణమే. మన నాయకుల ముఖాలు ఒకసారి చూడండి. చాలా గంభీరంగా, తీప్ర భారాన్ని మోస్తున్నట్లు నాకు కనపడతాయి. గతంలో ప్రధాని మనోషాన్ సింగిగారు కానీ నేడు మోడి గారు కానీ నవ్వగా నాకు కనిపించనే లేదు. వాళ్లు నవ్వినా సహజంగా కనిపించదు మరి. లోపల స్వచ్ఛమైన ఆలోచనలు లేకుంటే నవ్వురమ్మన్నా రాదు. చిరునవ్వతో పలకరించగల నాయకులే ప్రజలకు దగ్గర కాగలుగుతారు. దొంగలు దోచుకపోయినట్లు ముఖాలను ఎందుకలూ దిగాలుగా పెట్టుకోవాలి. నవ్వాలి. నవ్వించాలి. నవ్వు ఓ పెద్ద పకలరింపు, పరామర్శ. ఓ ఉత్తేజం. అందుకనే జంద్యాల నవ్వమన్నాడు. నవ్వుకోవడాన్ని రోగమన్నాడు.

‘తెర’ తియసి ముచ్చెట్లు

దొంగలు రా(లే)ని వీధి

ఎన్టిఆర్ చిత్రసేమలో వెలిగినప్పడు, రాజీవ్ రంగంలో రాణించినప్పడు సమయాన్ని వృథా చేయకుండా నిరంతరం ఆయన ఎలా నిర్విరామంగా కృషి చేసేవారన్నదీ అందరికీ

తెలిసిన విషయమే.

చెప్పెలో ఎన్టిఆర్ ఇంటికి ఎదురుగా ఉండే ఇంట్లో నిపసించే దర్శకులు దాసరి నారాయణ రావుదీ అదే తీరు! దాసరి తోలి చిత్రం (దర్శకుడిగా) ‘తాత మనవడు’ 1973లో విడుదలైతే, ఆ తర్వాత 44 సంవత్సరాల్లో 151 చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించి

రికార్డు స్థాపించారు. సమయాన్ని వృథా చేయకుండా, నిర్మాణాత్మకంగా వినియోగించే వ్యక్తులంటే ఎన్టిఆర్కు ప్రత్యేకాభిమానం. అందుకే ఒక శతదినోత్తువ సభలో ఎన్టిఆర్ - దాసరి కృషిని ప్రశంసిస్తూ ఇలా అన్నారు. ‘మద్రాసులో నాది, బ్రదర్ దాసరి నారాయణరావు గారిది ఎదురెదురు ఇళ్లు. సిటీలో ఎక్కడైనా దొంగలు పడతారేమో కానీ, మా వీధిలోకి మాత్రం దొంగలు రారు. రాలేరు. ఎందుకంటే, ఆయన తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకు నిద్రపోతారు. నేను మూడు గంటలకు లేచి పని ప్రారంభిస్తాను. లైట్లు అలా వెలుగుతూ ఉంటాయి. ఇక దొంగలెలా వస్తారు?’ అనే సరికి ప్రేక్షకులు కరతాళ ధ్వనులతో తమ హర్షాన్ని వెలిబుచ్చారు.

- బి.కె.రామార్

మనసు పోలికల్ని ఆశిధ్వాం!

మనల్ని కలిపిన

గాలి గర్భం దాల్చింది.

సీమంతానికి చిరునవ్వును తోడు చేసుకొనిరా..

పరచిన మనసు కార్బోఫై

కొద్ది క్షణాలు గడుపు చాలు...

కొన్ని జ్ఞాపకాలు ముస్తాబై చుట్టూ చేరి

పాటలు పాడతాయి.

లోతుభావనలతో బంగారు గాజులు చేయించా...

లేత అనుభవాలతో పూలమాలలు కట్టించా...

మన తోలి పరిచయపు రోజులను

దూడల్ని కట్టాల్నిందే

ఇదో తిరంతక్కువ లోకంరా బాబు

ఇక్కడ దున్నపోతులు ఈనుతూనే వుంటాయి

దూడల్ని కట్టాల్నిందే

రాజుగారి బోడిమెలని చూస్తూనే

దేవతావస్త్రాల సౌందర్యం శ్లాఘించబడుతుంది

రోగికి అర్ధగంటలో బెడ్ ఏర్పాటు చేస్తున్నా

వ్యాధిసోకినోడి యాతనకి ఇంటిగోడే ప్రత్యుష్ణసాక్షి

అరగంటకోసారి అరచేతుల్ని శానిటైజర్లో కడగాలి

ఎవడో తాగిచచ్చాడని శానిటైజర్లోపాటు ప్రాణాలూ

నిషేధింపబడతాయిక్కడ

చూరులో దాచినచుట్టు ఇల్లు తగలెట్టిందని

ఇంటిలో కాపురముండొడ్డనటం ఇక్కడి సమయపాలన

ఎండిపోయాక మొక్కముఖాన నీశ్చకుమ్మరించడం

ఈ మట్టికి అలవాతైన వైద్యం

చచ్చాక శస్త్రచికిత్సలు చేయడం ఈ దేశానికి కొత్తేంకాదులే

కరోనా కేసుల్లో ప్రధమస్థానం కోసం

ఎవరో పరుగుపందెం పెట్టినట్లు

లాక్ డాన్ గేట్లు బార్లు తెరిచి

ఊరకుక్కను ఉసిగొల్పినట్లు

కోవిడ్ కుక్కను ఉసిగొల్పిన పెద్దలెవరు

అసలు లాక్ డాన్ ఎవడెత్తుమన్నాడా

వెరి మేధావుల్లారా...!”

ప్రజలక్కువాల్పుంది ముట్టె రాజధానులూ

మనీదు దిబ్బులమీద జబ్బులు చరుచుకోడానికి

మందిరాలూ కాదు

ఇప్పుడు ప్రాణాలు మాత్రమే....!! ప్రాణాలు మాత్రమే !!

- బంగార్రాజు కంర, 8500350464

పోగులుగా పట్టుచీర నేయించా...

దోసిట ప్రేమతో దరి చేరి

ముత్యమంత కుంకుమలా

సుదటను ముద్దాడి

పచ్చగా దీవించు దేవతలా

మనల్ని కలిపిన

గాలిది కనిపించని ప్రేమ.

అగుపించని అనురాగం.

మన మనసుల పోలికను

ఆశిస్తూ తీయగా దీవిద్వాం...

- చందలూరి నారాయణరావు

9704437247

సోపతిపై మీ స్వందనలు sopathisunday@gmail.comక పంపించండి.

పతాక శీర్షిక

కథ

ప్రతి చానల్‌లోనూ అదే వార్త. మళ్ళీ మళ్ళీ అదే సంఘటన, అదే వ్యక్తి. ఉద్దేశక పూరితమైన వ్యాఖ్యలతో చెవులు గింగుర్లు తిరుగుతున్నాయి. తెల్లహారిన తర్వాత అన్ని స్వాన్ పేపర్లల్లో ఎల్రెగ్రని అక్షరాల నుంచి నెత్తురు చారికలు కడుతున్నట్లుగా ప్రింట్ చేసిన వార్యా విశేషం..

‘పెట్టిన చేతినే నరికిన మానవ మృగం’

‘గృహిణి దారుణ హత్య. పనివాడి కిరాతక కృత్యం’

‘తల్లి లాంటి యజమానురాలిని హత్య చేసిన క్రూరుడు’

ఒక్క పత్రికలో ఒకో జనాకర్షణ శీర్షిక. లోపలి పేజీల్లో నేరస్థాడి చిత్రంతో పాటు వివరాలు.

“అమ్మా! ఈ రోజుల్లో ఎవ్వర్నీ నమ్ముద్దు! ‘పాపం అంటే పామై’ కాటేస్తారు. జాగ్రత్తగా వుండాలి’ కాప్సు అటూ ఇటూగా వార్తని విన్న, చూసిన అందరికీ కలిగిన భావన ఇదే!

- నందిరాజు పద్మలతా జయరాం,

అంతేకదా మరీ! ఎక్కడో ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ఉక్కామంలో ‘అలో లక్ష్మణా!’ అంటూ తిండికీ తిప్పులకీ లేక అఫోరిస్టున్న నిర్మాగ్యాడికి కడుపు నిండా అన్నం, కట్టుకునేందుకు గుడ్డ, రాజమహల్లంటి ఇంట్లో నీడ కల్పిస్తే ఆ దయగల మహా తల్లినే కాటేసిన నీచుడి గురించి అలా కాక ఇంకెలా అనుకుంటారు మరెవరైనా! పోలీసులకి చిక్కాడు కాబట్టి సరిపోయింది, అదే దొరకకపోతే ఎంత మందిని పొట్టున పెట్టుకునే వాడో! అరె! వద్దులుగేళ్ళకే ఇంతగా ముదిరిపోయాడంటే, ముందు ముందు సమాజానికే వాడు చీడపురుగులా తయారవడూ! ఇలాంటి వాళ్ళని ఏ కీలుకి ఆ కీలు విరిచి పారేసి బతికినన్నాళ్ళి చావైనా రాలేదే అని ఏడ్చేలా చేయాలి. అంతే!

టి.వి.లో మళ్ళీ మళ్ళీ మార్పి మార్పి చూపిస్తున్నారు హత్య జరిగిన స్థలాన్ని, ఒంటి మీద బట్టలన్నీ ఊడదీసి డాయరీతో ఉన్న ఆ నేరస్థడిని చాపబాదుతున్న పోలీసుల్ని, చెయ్య చేసుకుంటున్న మామూలు జనాలని, మరో కొత్త అఘాయిత్యం తెరపైకి వచ్చేదాకా చానల్స్ వాళ్ళకి టి.ఆర్.పి. రేటింగ్స్ తెచ్చిపెట్టే ఈ దృశ్యాలు అత్యవసరం.

“చెప్పరా లం.....! నీ నిజం పేరు సోమ్మా నేనా? అమ్మా అయ్యా వున్నారా? లేరా...?” బూటు కాలితో వాడి గడ్డం మీద ఎగిరి తన్నాడు పోలీసు.

జవాబిప్పులేదు వాడు. చాపు దెబ్బలు తింటున్నా, వాడి నోటి నుంచీ ఒక్క మాటయినా రావడం లేదు బయటకి. తలా పెదవులూ చిట్టి రక్తమోడుతున్నాయి. మోకాళ్ళు, మోచేతులు, మడమలు ఒకటేమిటీ.. వాడి ప్రతి కీలూ లారీ రుచి చూసింది. దెబ్బ మీద దెబ్బ.. పిడుగుద్దుల వాన. నిష్ణూరా యోగిలా చూస్తు న్నాడు వాడు. చుక్క కన్నీరు లేదు. ఎటో చూస్తున్న కళ్ళు.

బండారు
అచ్చమాంబ స్టోర్క
కథల పోటీలో నాధారణ
ప్రమరణకు ఎంపికైన

కథ

“పొరా వున్నావా!
సచ్చావా!” నోప్పులు
పుడుతున్న చేతులు
పిసుక్కుంటూ అడిగాడు మళ్ళీ.
సమాధానం లేదు.

“నీ యప్ప! ఎందుకు చంపావ రా సుధమ్మని? ఏమేం దొబ్బావ్! వాటినెక్కడ దాచావ్?” ఈసారి పడ్డ దెబ్బకి ముందు పన్ను ఊడి కింద పడింది. బౌటబౌటా నోట్లోంచి కారిన నెత్తురు పోలీసు బూటు మీద పడింది.

మూలగా వున్న సోమ్మా చోక్కాతోనే తుడుచుకున్నాడు.
సోమ్మాలో మార్పులేదు.

‘కొట్టు! ఎంతేస్తు కొడతావో.. అదే చూస్తా! అన్నట్టుగా పుంది వాడి షైఫరి.

“ఇదేం కేసు సార్! అసలు ఈ నా కొడుక్కి మాటలోచ్చా!
తెలుగోడేనా!” యస్టోతో అంటూండగానే.

“మాటలోచ్చు మల్లేశు! లంబడోడంట. తెలుగు కూడా

మంచిగానే వచ్చంట” మరో కానిస్టేబుల్ అన్నాడు.

ఆలోచిస్తున్నాడు యష్టి. హత్య జరిగిన ఇరవై నాలుగు గంటల లోపలే బన్ డిపోలో దాక్కున్న హంతకుడిని పట్టేశారు కానీ, యజమానురాలిని చంపిన ‘మొటివ్’ తెలుసుకో లేకపోతున్నారు. ఒక్క వస్తువు కూడా పోలేదన్నారు ఆమె కుటుంబ సభ్యులు.

“ఎవరో పున్నారు ఏడి వెనక. గతిలేని వెధవకి ఇంత సాహసం చేసే అవసరమేముంది? పద్మాలుగేళ్ళ పిల్లలవాడిని నేరం చేసే శక్తి ఎలా వచ్చింది?” సాలోచనగా అన్నాడు యష్టి నారాయణ.

“గదే సార్ తెల్పుడం లే! ఇట్లనే లాకప్పలో వుంచి దంచుదాం నాల్గు దినాలు. లాభం లేకుంటే వాళ్ళ వాళ్ళ దగ్గర ఉబ్బో, బంగారమో పోయినట్లు రాయించుకుని, ఈణ్ణి జ్వేనలడ కోర్పుకి వంపిద్దాం. ఆణ్ణి పట్టినందుకు మన రికార్డుల్లో రాసుకోవచ్చు కద సార్!” సోమ్మాను చావగోట్టిన ఇస్త్యాయిల్ అన్నాడు.

ఇంతలో పోలీసు స్టేషన్ ఎదురుగా ఏదో కలకలం. ఎవరో లబలబా ఏడుస్తున్న శబ్దం. దబాయిస్తున్న పోలీసులు.

“ఇదిగో.. చూడు మల్లేశీ! ఎవడాడు?” యష్టి మాటలకి బయటకెళ్ళి చూశాడు కానిస్టేబుల్.

“ఎవడో డారోడు సార్. వాడు ఏడుస్తుండో, మొత్తుకుంటుండో తెల్పుదు కానీ నెత్తినోరు కొట్టుకుంటుండు. అర్థమైతలేదు.”

“పంపు. లోపలికి రమ్మను”

ఆకు చెప్పులు చేతిలో పట్టుకుని, వాటి మీద తన నెత్తిన పున్న ఎప్రటి తలపాగా కప్పి మాసిపోయిన జుబ్బా, తోడలదాకాలాగి కట్టుకున్న గోచీ లంటి ధోవతితో ఒక వ్యక్తి. ముప్పయేళ్ళ శరీరానికి, అరవయేళ్ళ ముఖాన్ని తగిలించినట్లు, కొబ్బరి పీచులా చింపిరిగా పున్న జుట్టుతో వున్నాడు వాడు.

“కాలోక్క దొరా! బాంచను”

“ఎంది? ఏమైంది? ఎవరు గావాలె? ఎందీ లౌల్లి?” సిగరెట్ వెలిగించుకుంటూ అడిగాడు ఎష్టి.

మళ్ళీ బోరుమన్నాడు వాడు.

“ముయ్య! ఎందుకేడుస్తున్నవ్? ఎవడో చచ్చినట్లు, ఆడదాన్నా ఏడుపేంది?”

“దండాలు దొరా! నీ కాలోక్క, నా కొడుకు సారూ.. నా కోడె బిడ్డ నాయినా! ఈడున్నడని చెప్పిను... నీ కాలోక్క సారూ.. ఆయనను వదులుండి.. ఆనికేం దెల్పుదు దొరా!” లబలబలాడుతున్నాడు.

“అరె! ఎవరివయ్యా నువ్వు? నీ కొడుకెవరు? ఈడెందుకుంటాడు?”

“సారూ! బైంసా తండా నుంచి వచ్చిన. నా కొడుకు సోమ్మాను ఈడికి తోలుకొచ్చిప్రంటా. టి.వి.లో చూపెడ్దున్నరని మా డారోళ్ళు చెప్పిన్నా. దొరా! వాడు చంపిప్రంటున్నా. జైల్లో పెడ్దరంటున్నా. కాడు కాల్చి సంపుతరంటున్నా. పేపలల్ల ఏందేందో రాశిప్రంట. సదువు రాని సాలెగాణ్ణి. నాకేం తెల్పుదు. దొరా! కాలోక్కా. నా కొడుకు అసుమంటోడు కాదయ్యా! ఆణ్ణి వదులుండి.” శోకాలు పెడుతున్న ఆ తండ్రిని, అతని మాటల్ని

విన్న యష్టి నారాయణ ఆనందంగా గబుక్కున లేచాడు సిట్లోంచి. ఫక్కున నవ్వాడు.

అయ్యామయంగా చూశాడు తండ్రి.

‘శభాష్! లాకప్పలో వున్న బిచ్చగాడు నీ కొడుకన్న మాట. ఎంటి నీ పేరు?’ లారీ గిరగిరా తిరుగుతోంది.

“కేతాపత్త మోనూ! సోమ్మా నా కొడుకు సారూ! గొర్రు కాశేటోడు. ఒక్క జీవానికి కాళ్ళల్ల మొలదిగినా కల్లల్ల నీల్లు తిప్పుకుంటడయ్యా. మంచోడయ్యా!”

“అపును. చాలా మంచోడు. నమ్మిన వాళ్ళని నేరుగా పైకి పంపేంత మంచోడు.” వంకరగా నవ్వి..

“అయితే ఏమంటావు? కలుస్తావా?” అడిగాడు యష్టి

“ఓ సారూ..., మూడు సమ్మిత్పరాలైపాయె, ఆన్ని చూసి” కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు సోమ్మా తండ్రి మొనూ.

అతణ్ణి లాకప్ప రూంలోకి పంపాక, ‘ఒక పుట్టులో నుంచి పాములు జరజరా బయటకొస్తాయి’ నిజాలు రానీ... తేలుస్తాసంగతి’ మనసులోనే సంతోషించాడు యష్టి.

‘ఇగ్గా! గంటలో వచ్చేస్తా! స్టేషన్ చూసుకోండి. వాళ్ళ జాగ్రత్త’ సిట్లోంచి లేచి మా లేసులు కట్టుకుంటూ జనాంతికంగా చెప్పాడు యష్టి. టెస్సన్ రిలీజ్ కోసం చుక్క, ముక్కతో పాటు మరింకేడైనా కావాలి నారాయణకి. డూటీలో వున్న అది తప్పనిసరే మరి!

బల్లిలా నేలకు కరుచుకుని నెత్తుటి ముద్దలా పడి వున్నాడు సోమ్మా. కొడుకును గుర్తుపట్టులేకపోయాడు మోనూ నాయక్. ఈ మూడేళ్ళలో వాడు బాగా పొడుగయ్యాడు. నూనూగు మీసాలు, ఎదిగి ఎదగని గడ్డం, నెత్తురు చారికలతో నిండిన శరీరం. వాడిని వెల్లికలా తిప్పాక, తడేకంగా చూస్తూ ఒక గ్లాసుడు నీళ్ళ గుమ్మిరించాడు కొడుకు ముఖాన.

“కళ్ళు తెరిచాడు సోమ్మా”

“బాపూ!” గొణిగాడు.

కొడుకును కాగిలించుకున్నాడు మోనూ. ఎత్తి తన ఒళ్ళో కూర్చో పెట్టుకున్నాడు.

“కనే కోచీరే బేతా (ఎలా వున్నవురా తండ్రి)” ముద్ద పెట్టుకున్నాడు కొడుకుని.

“బాపూ! మన్ లే జో బాపూ! పోలీస్ మన్ మారే! మై ఏ తీ

ఏగునీ బాపూ! మన లే జో!” (నాన్నా! నన్ను తీసికెళ్లు.) పోలీసులు చావగొడుతున్నారు! భరించలేను నాన్నా!) తండ్రిని గట్టిగా పట్టుకుని ఏడవసాగాడు సోమ్మా.

ఇద్దరూ ఒకరినొకరు పట్టుకుని గుండెలు బాదుకుంటూ బంజారా భాషలో మాట్లాడుకుంటూంటే కరకు గుండెల పోలీసులకి కూడా కన్నీరోచ్చింది.

చితక్కొట్టిన చేతులతో టీ థాయ్ బన్న తెచ్చిచ్చాడు
కానిస్టేబుల్. అవి తిన్నాడు కొంచెం ఓపిక వచ్చింది సోమ్మాకి.

“భేటా! తు తప్ప కేదో?” (నువ్వు తప్ప చేశావా?)

“బాపూ! మ్యా తప్ప కేదో!” (అవును నాన్నా! తప్ప చేశాను)

“అయ్యా!” భోరున ఏడ్చాడు సోమ్మ తండ్రి.

“తార్ యాజీ రోరీ!” (అమ్మ నీ కోసం ఏడుస్టోంది)

“బాపూ! మన్ క్షమించ్ నాకో! మృ కన్నాయి కరునీ! మన్ కాపాడ్! వైతో ఓ మన్ మరనా క బై బాపూ! మే యాడిన్ దేఖిణో, మార్ భాయిన్ దేఖిణో, మార్ భానేనె దేఖిణో! మన్ కాపాడ్ బాపూ! మన్ లే జో” (నన్ను క్షమించు నాన్నా! ఇంకెప్పుడూ ఇలా చేయను. నన్ను కాపాడవా! నాన్నా! వాళ్ళు నన్ను చంపుతారు. నాక అమృని, తమ్ముళ్ళని, చెల్లాయిని చూడాలనుంది. నన్ను కాపాడు నాన్నా! నన్ను తీసుకుపో!)

కన్నిరు మున్నిరయిపోతున్నాడు సోమ్మా. అప్పటి వరకూ రాయగా మారిన వాడి చిన్ని గుండె జడివానలా కురుస్తోంది. చాలాసేపు ఏదో మాట్లాడుకున్నాక కానిస్టేబుల్స్ మొనూ నాయక్కని బయటికి తీసుకు వచ్చారు.

జర్ద పాన్ నములుతూ.. కొద్దిగా నిషాతో వచ్చాడు యస్తే నారాయణ. ఎరువు జీరలు కళ్ళల్లో. అతనితో పాటే ఇద్దరు విలేఖరులు కూడా లోపలికి వచ్చారు.

“ఓ! రావయ్య!” భయంగా చూస్తూ ఒదిగి నిల్చన్న మోసూని పిలిచాడు యస్టై.

మొబైల్‌లో రికార్డింగ్ జరుగుతోంది విలేఖన దగ్గర.

“నీ కాల్చుక్క దొరా! తప్ప కాయుండి సారూ! ఎరుక లేక జేసిండు నాయనా! నా బిడ్డనొదులుండి!” మళ్ళీ గోలగోలగా ఏడవసాగాడు మోనూ నాయక్.

“అది తర్వాత. అనలు వివరాలు చెప్పు. వాడు చేసింది హత్య”

యస్మి ప్రశ్నలకి తమ జీవితం మొత్తం కుప్పబోశాదు మౌనూ. విలేఖర్లు రికార్డు చేసుకోసాగారు.

ఆసిపాబాద్ జిల్లాలోని ఓ కుగ్రామంలో బంజారా తండ్రా మొనూ నాయకుడిది. ముగ్గురు పిల్లలలో పెద్దవాడు సోమ్మా కొద్ది భూమి సౌంతంగా వుండగా, మరికొంత కొలుకి తీసుకుని పల్లీలు, కుసుమలు పండించుకుంటున్నాడు. పొరుగుళ్ళల్లో పొలాల్లో గుంటిక కొట్టడానికి, జమ్ము చేయడానికి, మిత్ర తీసిన పొలాల్లో కరిగేటు పనికి కూలికి కూడా పోయేవాళ్ళు మొనూ, అతని భార్య సక్కు. చిన్న చిన్న పనులకి సోమ్మా కూడా వెళ్ళేవాడు. అందరి కష్టంతో కుటుంబ పోషణ ఓ మోస్తురుగా జరిగేది. కానీ, కాలం ఒక్కలా వుండదు కదా! వరుసగా రెండేళ్ళు వానల్లేవు. మరుసటేడు నారు మురిగిపోయేంత అతివృష్టి. నాలుగైదొందల ఎకరాలున్న ఆసాములే భూమిని పడావుగా ఒదిలి పట్టుం దారి పట్టారు. ముసలీ, ముతకా, పసిపిల్లలూ ఆకలితో చావడం పరిపాటి అయిపోయింది. అలాంటి సమయంలో పట్టుం నుంచీ దొరబాబులొచ్చారు. వచ్చేటప్పుడు కొత్త బట్టలు, మితాయిలు, బోమ్మల పుస్తకాలు తెచ్చారు. తండ్రాలోని ఇళ్ళన్నింటికీ వెళ్ళి పదో పరకో చేతిలో పెట్టి, తిండి గింజలు కూడా పంచారు. సభ తీర్చి ఎర్రగా, అందంగా వుండే లంబాడీ ఆడపిల్లల్ని, మగపిల్లల్ని బయటి దేశాల వాళ్ళు ఇష్టు పడతారనీ, చలి ప్రదేశాల్లో వాళ్ళకి పిల్లలు పుట్టురనీ, అందుకే వాళ్ళ మీ పిల్లల్ని, ముఖ్యంగా అమ్మాయిలని బాగా చదివించి ప్రయోజకుల్ని చేసి ఇండియాకి పంపతారనీ చెప్పారు. చాలా మంది తమ రెండేళ్ళ నుంచీ ఏడెనిమిదేళ్ళ వయసు ఆడపిల్లల్ని వాళ్ళకి అప్పగించి కొద్దో గొప్పో డబ్బు అందుకున్నారు. వాళ్ళిచ్చిన రూపాయలు వంట చెరుకుకీ, కల్లు ముంతలకీ, చుట్టు ముక్కులకీ ఖర్చుయిపోయాక మళ్ళీ పరిస్థితి ఘరా మామూలే! ఇంకొన్నాళ్ళకి మరో గుంపు దొరబాబులు, మరో కొత్త పథకం రూపొందించిందనీ చదువు, ఆదవగానే ఉపాధి, వృత్తి విద్యలలో నైపుణ్యం కల్పిస్తుందనీ, తిండి, గుడ్డ, వసతి అన్ని వుచితంగా ఇవ్వడమే కాకుండా నెలకి ఇంత అని సైఫండ్ కూడా ఇస్తుందనీ ప్రచారం చేశారు. ఒక్క ఘరతు ఏమిటంటే పిల్లల చదువు పది దాటేదాకా ఏ అవాంతరం రాకూడదు. ఎప్పుడో తప్ప తల్లిదండ్రులు వాళ్ళని కలవరాదు.

ఆలోచించాడు మౌను నాయక్. ఇంటి దగ్గర తిండలాగూ లేదు. పెద్దవాడిని పంపి చూద్దాం. ఆడపిల్లలని వద్దులెమ్మనుకుని సోమ్మని వాళ్కి అప్పగించాడు. అప్పటికి వాడి వయసు తొమ్మిదేళ్ళు. వాడికి పన్నెండో ఏడు వచ్చేదాకా ఏడాదికోసారి తలిదండ్రుల్ని కలిశాడు సోమ్మ. ఆ తర్వాత వాడిని ఇలా టి.వి.లో చూడడమే. ఎందుకంటే, వాడెక్కుడున్నాడో తెలియజేసే దొరబాబులు మాయమైపోయారు. పైందరాబాదు, వరంగల్లు, పాలమూరు జిల్లాలని జల్లెడ పట్టినా ఎక్కుడా కొడుకు ఆచూకీ దొరకలేదు మౌనుకి.

“ఇగో! లంబాదాయనా! ఈ కథంతా నాకెందుకు? భారతంలాగా చెప్పునే వుంటావా? నీ కొడుకు ఆ సుధమ్మని ఎందుకు చంపాడో చెప్పు?” విసుక్కున్నాడు యస్తా నారాయణ.

“దొనా! ఆడు సంపింది నిజవే! కాని అది తెలవక జేసిందు.
వాణి ఒగ్గేయుండి. సిన్నోడు నాయనా!”

“ఎహో! ముందు నేనడిగింది చెప్పు!”

ఒక నిమిషం తట్టపుట్టాలుంచాడు కే

ఒక స్వాముల పడుచు యొద్దు కు నీ లే : ३५, డబ్బు
బలవంతం చేశాడు.

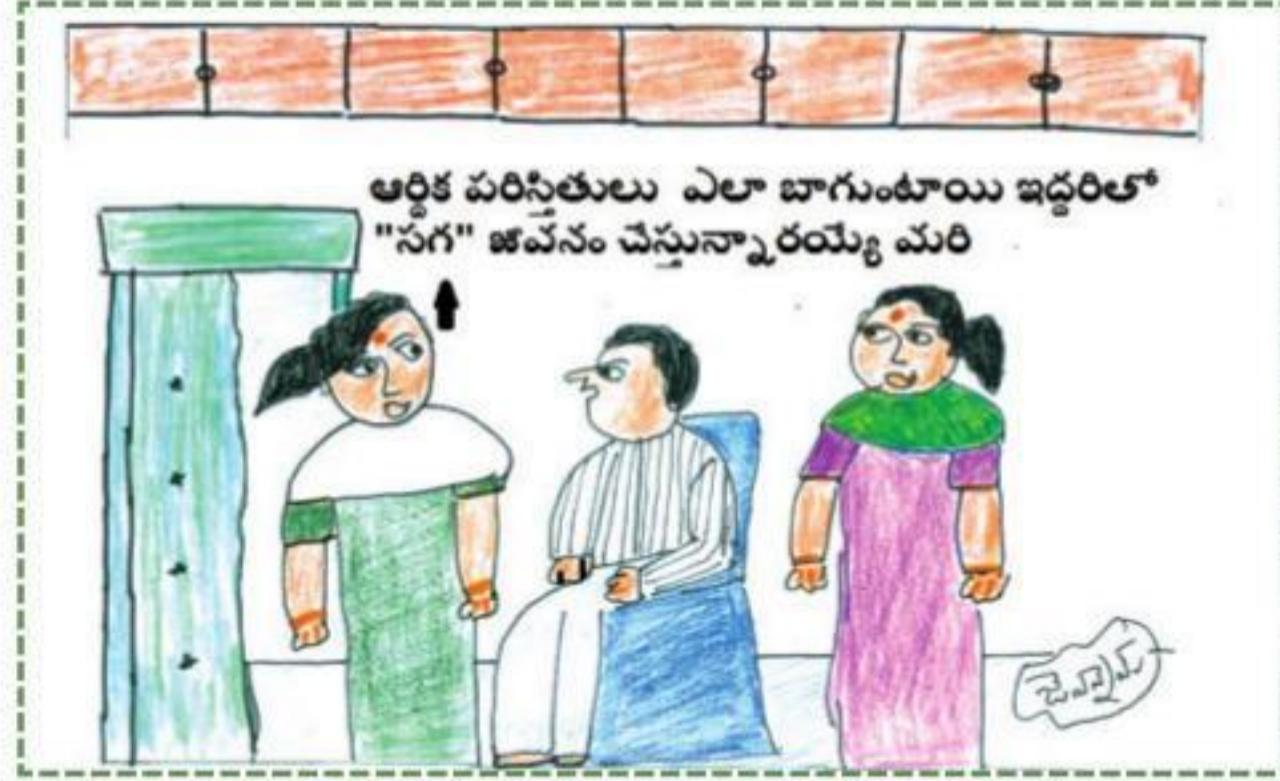
‘చెప్పు నాయకూ! మొదటి తప్పు కదా! పోలీసులు వదిలేస్తారు. చెప్పు! చెప్పు!’

సగం తెలుగు, సగం హిందీ, సగం జామువా భాషల్లో మోనూ, కొడుకు దగ్గర సేకరించిన నిజాలు బయటపెట్టాడు.

తల్లిదండ్రుల్ని, సౌంత వాళ్ళందరినీ తను సంపాదించబోయే డబ్బుల్లో సుఖపెడదామనుకున్న సోమ్మాకి, ఆశలు ఆవిరి అవడానికెంతో కాలం పట్టలేదు. వాడిని పట్టునికి తీసుకొచ్చింది వెట్టిచాకిరికి. మొదట్లో కార్ల గ్యారేజీలో రోజుకి పది గంటలు పనికి కుదిర్చారు. ఒక పూట చిన రోట్టె-ఛాయ్, మరో పూట గుప్పెడు మెతుకులు. తిట్టు, మొట్టికాయలు మరీ ముద్దొస్తే అరిగిపోయిన టైర్లతో దెబ్బలు పారితోషికాలు. పైసా చేతిలో పెట్టుకుండా, అడుగు బైటికి వేయకుండా కట్టడి. ఆ సమయంలోనే తండ్రి రావడం కొడుకును చూసి ఇంటికి తీసుకుపోతానని వట్టుబట్టడం జరగడంతో, వాడిని తీసుకువచ్చిన బ్రోకరు రెండు లక్షలు కడితే తప్ప వాడిని ఒదిలే ప్రసక్తి లేదన్నాడు. కనీసం ఈ పని కాకుండా మరో పనిలో కుదర్చకుని బతిమిలాడాడు మోనూ. సరేనన్నాడు బ్రోకరు. సోమ్మాను డబ్బులు చెట్లకి కాస్తున్న గొప్పింట్లో వాడిని పనికి కుదిర్చాడు. ఆ ఇంటిని గానీ, ఆ మనుషుల్ని గానీ మోనూకి పరిచయం చెయ్యలేదు. ఇక ఆ తర్వాత ఆ వ్యక్తిగానీ, సోమ్మాగానీ మోనూ కంటబడలేదు.

ఆకు పచ్చని పచ్చిక, విశాలమైన భవనం చూశాక సోమ్మాకి పట్టరూసంత సంతోషం కలిగింది. ఆ ఇంట్లో పిల్లలలతో పాటు తనకి తిండి, చదువూ దొరుకుతుండనుకున్నాడు. కానీ, వాళ్ళకి విశాలమైన గదులయితే వున్నాయి కానీ, మనసులు తమ గుడిసెలకనన్నా ఇరుకైనవని త్వరగానే తెలిసి పోయింది.

తెల్లవారిన దగ్గర్నుంచీ తోటపని, ఇంటి పని, అయ్యగారి పని, అమ్మగారి పని. ఇది అది అని లేదు. అన్ని పనులకీ సోమ్మానే. అయిదు కార్ల తుడవడం, వచ్చిపోయేవాళ్ళకి సీసాలు అందించడం, కుక్కల్ని తిప్పడం, ఒకటి కాదు, వాని పని చేతులకి విశ్రాంతనేదే లేదు. వాడికీ ఆకలి వుంటుందని, ఆడుకునే వయసులో వున్న పసివాడికి ఆశలుంటాయని ఎవరికీ తోచదు. గేటు దాటి బైటికి వెళ్ళిందుకు లేకుండా గ్రామసింహోలు కాపలా. కండలు పీకే శిక్కణ వాటికిప్పబడింది. సమయానికి బిస్కిట్లు, మాంసం ముక్కలూ, హోర్లిక్సులూ కుక్కలకి బోన్ చైనా పింగాటీ వళ్ళెల్లో కొసరి కొసరి తినిపించే యజమానురాలు, సోమ్మాకి మాత్రం మిగిలి పోయినవి వళ్ళెల్లో వదిలేసిన ఆహారం ప్లాష్టిక్ పళ్ళెలో వడేస్తుంది. అహం అణచినా ఆకలి తీర్చుకోక తప్పలేదు. అమ్మ అయ్య గుర్తుకొచ్చి, కారు పెడ్డులో తనిని తీరా ఏడ్చి మళ్ళీ పనిలో జోరబడే వాడు. కాలం అలాగే వెళ్ళిపోతే బాగానే వుండేది. కానీ, వయసుతో పాటు వాడిలో మొండితనం పెరిగింది. నూనూగు మీసాలతో పాటు కొత్త కోరికలేవో కలగసాగాయి. యజమానుల కూతుళ్ళు, ఆమె స్నేహితురాళ్ళు చాటుగా చూసే నీలిచిత్రాలు, వారి చేప్పలు వాడికి మగవాడిని అని గుర్తుచేయసాగాయి. వాళ్ళకి తిండి పదార్థాలని అందించే నెపంతో వాళ్ళతో కలిసి పిక్నిక్కి వెళ్ళి పారిపోయే ప్రయత్నం చేసి దొరికిపోయాడు. డ్రైవర్ వాడిని క్లేమంగా ఇంటికి తెచ్చి యజమానురాలికి అప్పచెప్పినప్పుడు,

ఆమె లిప్స్టిక్ పెదవుల నుంచీ వెలువడ్డ అసభ్య పదజాలం వాళ్ళి అసహనానికి గురి చేసింది. కుక్కని కట్టేశే బెల్లుతో, డ్రైవర్ చేత కొట్టించిన దెబ్బలు వాడి లేత శరీరాన్ని కుళ్ళబోడిచాయి. యజమానుల కూతుళ్ళు ఆ వ్యవహారాన్ని వినోదంలాగా చూస్తూ కుక్కల పళ్ళల్లో తమ ఎంగిలి బర్రర్లు, పిజ్జాలు ఇచ్చి బలవంతంగా తినిపించినపుడు వాడిలో పగ పెరిగింది. అణచుకున్న ఆవేశం, అసహ్యం అవకాశం కోసం ఎదురు చూడసాగాయి.

అనుకున్న రోజు రానే వచ్చింది.

ఇంట్లో ఎవరూ లేని రోజున యజమానురాలి అక్రమ సంబంధం వాటి కంట పడింది. అంతే! ధైర్యంగా ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళాడు. మర్యాదగా తనని పంపకపోతే విషయం బయటపెడతానని భయపెట్టాడు సోమ్మా. ముందు కాస్త బెదిరిన యజమానురాలు సుధ తమాయించుకుని పిస్టల్ తెచ్చి వాడిని కాల్విపారేయబోయింది. కానీ, సోమ్మా తనతో తెచ్చుకున్న కొమ్ములు నరికే కత్తిని నేరుగా ఆమె గుండెకేసి విసిరాడు. కింద పడిపోయిన సుధని, కసిగా పొడిచి పొడిచి చంపాడు. కుక్కలు కన్నా హీనంగా చూసిన ఆమె మీద పగ తీర్చుకున్నాక ఏమీ తెలియని వాడిలాగా తోటలోకి పారిపోయి, అందరూ ఇల్లు చేరే సమయంలో చాటుగా గేటు దాటి పారిపోయాడు. కానీ, పోలీసులు పరిశోధనలో వాడు తెలికగానే దొరికిపోయాడు.

మోనూ నాయక్ చెప్పినవన్ని నోట్ చేసుకున్నాడు యష్టై. రాసుకున్నాడు విలేఖర్లు. మొత్తం రికార్డ్ కూడా చేసుకుని వెళ్ళిపోయారు.

“నీ కాల్వైస్ట దొరా! ఇండ్ల నా బిడ్డ తప్పేం లేదయ్యా! ఈ ఒక్క తప్పు మాఫ్ చేయుండి. అయ్యా! బిడ్డని తల్లినప్పడంతా ఆని తల్లికిపుటికీ పాలు చేపుతున్నాయి. అన్నెం పున్నెం తెల్వనోడు. తెల్వక జేసిందు. ఆన్ని తోలియుండి సారూ!” లబోదిబోమంటున్న మోనూని కానిస్టేబుల్స్తో బైటికి నెట్టించాడు ఎష్టై నారాయణ.

తెల్లవారింది.

‘కామంతో కళ్ళు మూనుకుపోయన పనివాడు సోమ్మా. యజమానురాలిని అత్యాచారం చేయబోగా ఆమె ప్రతిఘటించిన కారణంగా హత్య చేసిన వుదంతం’ అంటూ పత్రికలలో వచ్చిం పత్తాక శీర్షిక.

కొడుకు కోసం ఇప్పటికీ మోనూ నాయక్, సక్కలు ఇంకా నీరింకిపోయన కళ్ళతో ఎదురుచూస్తానే వున్నారు.

□□

మన ఆలోచనల కనుగొనే జీవితం సాగుతుంది. ఈ విశాల ప్రపంచంలో ఎలా జీవించాలనే ముఖ్యమైన విషయం మన చేతుల్లోనే ఉంది. ఒక మనిషి ఆలోచనల కనుగొనే ఆయన లేదా ఆమె బతుకు రూపు దిద్దుకుంటుంది. మానవ జీవితంలో కంప్యూటర్లు ఒక ముఖ్యభాగమై పోయాయి. మనం రకరకాల స్విచ్‌లను నోక్కితే చాలు నెలల తరబడి కష్టపడి పరిషురించవలసిన సమస్యలను అవి కొద్ది సమయంలో పరిషురిస్తాయి. అవసరమైన సమాచారాన్ని వాటికి అందిస్తాం. మనకు కావలసిన సమాచారాన్ని పొందగలుగుతాం. ఈ విధానాన్నే మన జీవితానికి అన్యయించవచ్చని

వికాసం

ఆశావాటార జీవితంచండి

మన మెదడు ఆదునిక కంప్యూటర్. మనం నిత్య జీవితంలో ఎదుర్కొనే సమస్యలను సమర్థవంతంగా పరిషురించు కునేందుకు మన మెదడు సహకరిస్తుంది. జీవితంలో క్లిప్పు సమస్యలను ఎదుర్కొంటు నృపుడు అది మనకు తోడుగా ఉండి, తగిన సూచనలు చేస్తూ ముందుకు నడిపిస్తుంది. మనం ఉత్సాహంగా ఉండడానికైనా, నిరుత్సాహంగా జీవితం గడప దానికైనా మన మెదడే కారణం. అందువల్ల మన శరీరంలో మెదడు ఒక ముఖ్యమైన భాగం. కరోనా వైరస్ వ్యాప్తితో మానవ జీవితం ప్రస్తుతం అతలం కుతలం అయిపోయింది. ఇంతటి క్లిప్పు సమయంలోనూ కోట్లాది మంది ప్రజలు మనో దైర్యంతో కోవిడ్-19ను సమర్థంగా ఎదుర్కొన్నారు. ఇంకా ఎదుర్కొంటు న్నారు. విలువైన ప్రాణాలను భవిష్యత్తు మీద ఆశతో కాపాడు కుంటున్నారు. 2020 సంవత్సరం మార్చి 22న ప్రారంభమైన లాక్డోన్ కొన్ని సడాలింపులతో కొనసాగుతున్నది. సేఫ్చుగా జీవించాలిన మనిషి ఇంటికి పరిమితమయ్యాడు. ఇంకా ఎంత కాలం ఇలా జీవించాలి? అనే సమస్య కోట్లాది మందికి ఎదురవుతున్నది. క్లిప్పు పరిస్థితిని ఓపికతో అధిగమించాలి. పరిస్థితుల కనుగొనుటంగా మన జీవన విధానాన్ని మార్చుకోవాలి.

మిత్రమా.. మనుగడ కోసం ప్రతి మనిషి పోరాడక తప్పదు. ఉదాహరణకు అడవిలో పులి ఏ జంతువును సంహరిస్తుందో ఆ ప్రాణులకు తెలియదు. అలా అని ఆ జంతువులు అడవిని వదిలి దూరంగా పోలేవు. పులితో సహజీవనం చేయక తప్పదు. మనందరి పరిస్థితి ప్రస్తుతం ఇలాంటిదే. కోవిడ్-19 నివారణ వ్యాక్టీన్ వచ్చే వరకు కరోనా బారిన పడకుండా తప్పించుకు తిరగాలి. అలక్కొన్ని ఏడాలి. మాన్యులు ధరించాలి. తగిన జాగ్రత్తలు పాటించాలి. ప్రాణాలు నిలుపు కోవాలి. ఆశావాదంతో జీవించాలి. మన జీవితంలో కష్టాలు నష్టాలు కన్నీళ్ళ సాధారణమేననే విషయాన్ని గుర్తించాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఆందోళనకు గురికాని వారు ఎవరూ లేరు. ప్రతి నిత్యం ఏదో ఒక దుర్వార్తను వినపలసి వస్తున్నది. స్నేహితులకు ఫోన్సు చేస్తే తాము ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఎంతో ఆందోళనకు గురవుతున్నామనే విషయాన్ని

చెబు తున్నారు.
మరికొంత మంది
దైర్యాన్ని కూడగట్టు
కుని జీవిస్తున్నామని

పేర్కొంటున్నారు. మీరు ఎలాంటి క్లిప్పు పరిస్థితులనైనా ఎదుర్కొంటామనే సంకేతాలను మెదడు కు ఇవ్వండి. ఈ సంక్లోభాన్ని అధిగమి స్తామనే భరోసా ఇవ్వండి. వెంటనే మీ మెదడు మీ ఆదేశాలకు అనుగొణా ప్రోగ్రాం చేసుకుంటుంది. ఆ సమయంలో ఈ ప్రపంచం మీకు ఎంతో ఆనందంగా కనిపిస్తుంది. అంతేకాదు మీరెంతో ప్రశాంతతకు లోనపుతారు.

ఇతరుల పట్ల ప్రేమాభినాలను వ్యక్తపరచాలని, మంచి మనసుతో మాట్లాడాలని నిర్ణయించుకొండి. మీకు మానసిక ఉల్లాసం లభిస్తుంది. ఆ ఉల్లాసమే మిమ్మల్ని ముందుకు నడిపి స్తుంది. ఏ నిరాశ వాదం మీ దరిచేరదు. గతంలో మీరు చాలా నిరాశ పూరితమైన ఆలోచనలను ఆదరించి ఉంటారు. ప్రస్తుతం అందుకు భిన్నమైన ఆలోచనలకు పదును పెట్టండి. సాధించలేమని భయపడుతున్న వాటి స్థానే సాధించగలమన్న ఆలోచనలను ప్రవేశ పెట్టండి. మీరేం ఆలోచించాలనే విషయాన్ని ఈ ప్రపంచంలో ఎవరూ నిర్ణయించలేదు. మీకై మీరే నిర్ణయించుకోవాలి. అయితే మీ ఆలోచనల కనుగొనే మీ జీవితం రూపుదిద్దుకుంటుందనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. మీరు ఏ సమస్యనైనా అధిగ మించాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు ఆ సమస్య పరిష్కారానికి మీలో మీరు ఊహించ నటువంటి ప్రతిభా సామర్థ్యాలు వ్యక్తమవుతాయి. ఆ సమస్యాన్ని పూర్తి విజయం సాధించిన తరువాత మీలో వ్యక్తమయ్యే ఉల్లాసం అనుప్యమైంది. ఎల్లప్పుడు అసౌభ్యంగా, బాధల్లో మునిగి తేలే వ్యక్తులందరూ ఒక విషయాన్ని గుర్తించాలి. నిరంతరం మన మనసును మన అధినంలో ఉంచుకోవాలి. అందులోకి సానుకూల ఆలోచనలను మాత్రమే ప్రవేశ పెట్టాలి. వ్యతిరేక ఆలోచనలను డిలీట్ చేయాలి. జీవితంలో షైఫల్యం చెందవద్దని, పరిస్థితులను దైర్యంగా ఎదుర్కొలని, వాటిని అధిగ మించాలని మీరు నిర్ణయించాలని సాధిస్తారు. ఈ ప్రపంచంలో ఏ శక్తి మీ సమ్మకాన్ని వమ్ము చేయజాలదు. ఇది నిజం. ముమ్మాటికి ఇది వాస్తవం.

- జి గంగాధర్ సిర్పు, 891966843

జాతీయ నూతన విద్యావిధానం - గ్రంథాలయాల పరిస్థితి

స్వతంత్ర భారతావనిలో డాక్టర్ కొతారి కమిషన్ రిపోర్టు ఆధారంగా 1968లో మొట్టమొదటటి విద్యా విధానం అమలు లోకి తెచ్చారు. రెండవ జాతీయ విద్యా విధానం 1986లో అమల్లోకి తెచ్చారు. దీన్ని కొద్ది మార్పులతో 1992 నుంచి అమలు చేశారు. సరిగ్గా 34 సంవత్సరాల తర్వాత మూడవ జాతీయ విద్యా విధానం 2020ను ఇసోమాజీ చైర్మన్ కస్తూరి రంగన్ గారి ఆధ్వర్యంలో తయారు చేయబడినది. దీనిని కేంద్ర ప్రభుత్వం 29 జూలై 2020న ఆమోదించింది.

జాతీయ విద్యా విధానం 2020 ప్రధాన లక్ష్యం: అందరికీ నాణ్యమైన విద్యను అందించడం ద్వారా మన దేశాన్ని సుస్థిరమైన, శక్తివంతమైన జ్ఞాన సమాజంగా మార్పడానికి దోహదపడే భవిష్యత్తును ఊహించి భారత కేంద్రికృత విద్య వ్యవస్థను రూపొందించడానికి 2020 జాతీయ విద్యా విధానాన్ని రూపొందించారు. యుయాన్‌బి 2030 ఎజెండా సమైనబుల్ డెవలప్‌మెంట్ గోల్ నాలుగవ లక్షం ప్రతిచించించే (క్యూలిటి ఎడ్యూకేషన్) ప్రపంచ విద్యను అభివృద్ధి ఎజెండా ప్రయత్నిస్తున్నదని దానికి సమాన మైనటువంటి నాణ్యమైన, ఉత్తమమైన విద్యను ప్రతి విద్యార్థికి అందించాలనే తపసతోనే జాతీయ విద్యా విధానం 2020 రూపొందించినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతుంది.

ప్రస్తుతం ఉన్న 10+2 విధానాన్ని 5+3+3+4 గా మార్చినది. అందులో **1.** మూడు సంవత్సరాల వూర్య ప్రాథమిక విద్య, 1,2వ తరగతులు **2.** 3, 4, 5 తరగతులు **3.** 6, 7, 8 తరగతులు **4.** 9, 10, 11, 12, తరగతులు. 3 నుండి ఆరు సంవత్సరాల పిల్లలకి ECCE ఆదర్శంగా సరళమైన, బహుముఖ, బహుళ స్థాయి, ఆట ఆధారిత, కార్యాచరణ, విచారణ ఆధారిత, అభ్యర్థనం కలిగి ఉంటుంది. భాషలు, వర్షమాల లెక్కింపు, డ్రాయింగ్, పెయింటింగ్, ఇతర దృశ్య కళలు, క్రొఫ్ట్, డ్రామా, తోలుబోమ్మలు, సంగీతం, ఇతర

- డా.రవికుమార్ చేగౌని

98669 28327

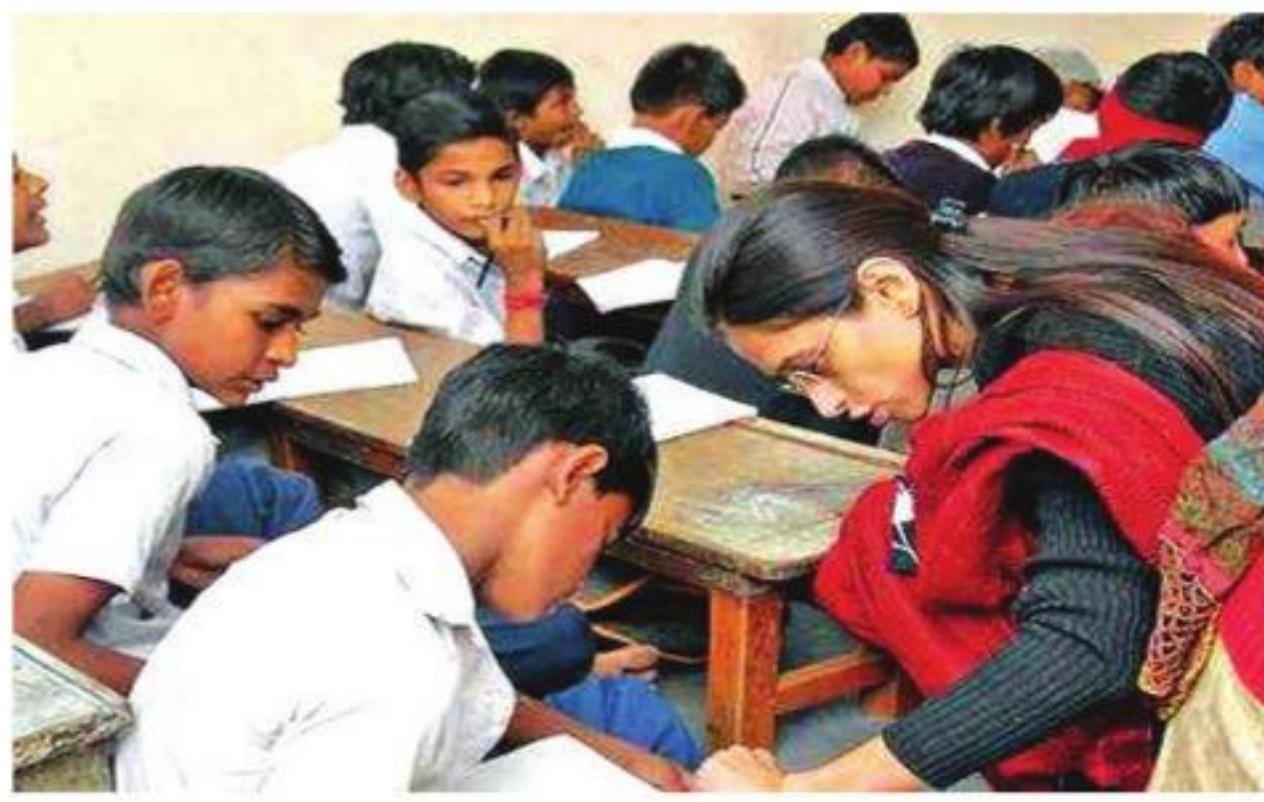
సామాజిక సామర్థ్యలు నున్నితత్వం, మంచి ప్రవర్తన, వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత మొదలగు అంశాలను విద్యార్థులకు నేర్చే ప్రయత్నం చేస్తుంది. దీనిలో భాగంగా విద్యార్థులకు కావలసిన బొమ్మల పుస్తకాలు, పెయింటింగ్ పుస్తకాలు, రంగుల పుస్తకాలతో కూడిన ఒక రీడింగ్ రూమ్ (పరిశ మందిరం) కూడా ఏర్పాటు చేస్తే విద్యార్థికి బాల్య దశలోనే పుస్తకాలపై మమకారం, చూడాలనే అభిరుచి, చదవాలని ఆలోచన మొదలవుతుంది. అదేవిధంగా ఒకవేళ మూడవ సంవత్సరం నుండి 5 వసంవత్సరం వరకు ప్రస్తుతం అంగన్‌యాడి ప్రిపరేటర్ క్లాస్‌లో లేదా ప్రాథమిక పారశాలలో కూడా అందుబాటులో ఉంది కావున, అంగన్‌యాడి కేంద్రాలలో లేదా ప్రాథమిక పారశాలలో రీడింగ్ రూమ్ (పరిశ మందిరం) ఏర్పాటు చేస్తే మంచి పరితాలు వస్తాయి.

అదే విధంగా ప్రతి పారశాల స్థాయిలో 30:1 విద్యార్థి ఉపాధ్యాయ నిష్పత్తి (పి టి ఆర్) నిర్దారిస్తుంది. అంతేకాకుండా సామాజికంగా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థులు అధిక సంబుల్లో కలిగి ఉన్న ప్రాంతాలలో 25:1 లోపు (పిటిఅర్) లక్షంగా పెట్టుకున్నాయి. కానీ నిత్యం విద్యార్థులకు కావలసిన పుస్తకాలను, ఉపాధ్యాయులు కావాల్సిన సమాచారాన్ని అందించే గ్రంథపాలకుల నియమాకం, వారి విధానాల గురించి ఇక్కడ చర్చించపోవడం బాధాకరం.

భారతీయ భాషలలో లేదా స్థానిక భాషలలో అన్ని స్థాయిలలో విద్యార్థులకు ఉపయోగపడే, సూటి దాయకమైన పుస్తకాలు పారశాల గ్రంథాలయాలలో కానీ, పోర గ్రంథాలయాలలో కానీ అందుబాటులో ఉంచుతాం అని,

డిజిటల్ లైబ్రరీ కూడా ఏర్పాటు, పారశాల గ్రంథాలయం పాతశాల లేని సమయంలో సమాజానికి సేవ చేయడానికి గ్రామాలలో పుస్తక క్లబ్సులు ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చని చెప్పింది. పుస్తక క్లబ్లు ప్రభుత్వ, పారశాల గ్రంథాలయాలలో సమావేశమ వుతామని దీని ప్రధాన ఉద్దేశం పతనాభి రుచిని విద్యార్థులకు కలిగించడం. జాతీయ పుస్తక ప్రమోషన్ కార్యక్రమం అన్ని స్థాయిలలో, అన్ని భాషలలో, అన్ని ప్రాంతాలలో చేపట్టబడ్డాలి అని జాతీయ విధానం చెబుతుంది. ఇది ఆహ్వానించదగ్గ విషయం కానీ గ్రంథాలయాలకు కావలసిన బడ్జెట్ల గురించి గానీ గ్రంథపాలకుని గురించి గానీ ఎక్కడ చర్చించలేదు.

పారశాల విద్య కోసం జాతీయ పార్యప్రణాళిక ముసాయిదాను (NCFSE) రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు అయిన SCERT కలిపి NCERTగా అభివృద్ధి చేయబడిన అధిక నాణ్యత గల పుస్తకాలను విద్యార్థులకు అందించే ప్రయత్నం చేస్తోంది. కానీ ఈ పుస్తకాలన్నింటినీ కూడా పారశాల గ్రంథాలయంలో, పార గ్రంథాలయంలో గాని అందుబాటులో ఉంచే ప్రయత్నం చేయాలి. విద్యార్థులకు మాధ్యమిక విద్యలో విద్యతో పాటు సైన్స్ సర్క్యూల్, మూర్ఖజీక్ సర్క్యూల్, డాన్స్ పెర్ఫార్మాన్స్, కవితా సర్క్యూల్, లాంగ్వేజ్ సర్క్యూల్. డిబేట్ సర్క్యూల్, స్టోర్ సర్క్యూల్, ఎకో క్లబ్, ద్రామాలతో పాటు రీడర్స్ క్లబ్, స్టోర్ రైటర్ క్లబ్, స్టోర్ క్లబ్ కూడా ఏర్పాటు చేసి ఉంటే విద్యార్థులలో పరణాభిరుచి పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. విద్యార్థికి విద్యతో పాటు పారశాలల్లో ఉన్నటువంటి ఆహారకరమైన వాతావరణం, సేవా పరిస్థితులు, మంచి శౌచాలయం, తాగునీరు, విద్యుత్, కంప్యూటర్, గ్రంథాలయం, ఇంటర్వెట్టతో కూడిన కంప్యూటర్, క్రీడలు విద్యార్థి మానసిక ఉల్లసానికి, శారీరక పరిస్థితికి, మానసిక పరిపుష్టికి తోడ్పుడతాయి. అదేవిధంగా బదిరులు, అంగవైకల్యం కలిగిన విద్యార్థిని విద్యార్థులకు కావలసినటువంటి పుస్తకాలను గ్రంథాలయాల్లో సమకూర్చాలి. 2025 నాటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు లేదా కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు 1. కళలు, సంగీతం, విజ్ఞానం, క్రీడలు, భాషలు, వ్యక్తి పరమైన విషయాలు తగిన సంఘ్యలో బోధకులను నియమించాలని 2. గ్రంథాలయం, సైన్స్ ల్యాబ్, కంప్యూటర్ ల్యాబ్, వైపుణ్య ప్రయోగశాలను, ఆటస్టలం, క్రీడా పరికరాలు విద్యాలయాలకు అందుబాటులో ఉండాలని చెప్పింది. కాని వాటిని నిర్వహించే అధికారుల పాత్ర మరిచింది. ఇలాంటి సమస్యలను అధిగమించాలి. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు పారశాలల మధ్య సహకారం, సానుకూల వాతావరణాన్ని పెంచటానికి ఒక

ప్రభుత్వ పారశాలకు ప్రైవేటు పాతశాల ఒప్పందం ఉండాలని చెప్పింది. దీంతో పాటు ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలు వనరులను ముఖ్యంగా డిజిటల్ పార్యాంశాలను, పార్ట్ పుస్తకాలను గ్రంథాలయాలను ప్రభుత్వ విద్యాసంస్థలు ఉపయోగించుకునే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలి.

ప్రతి రాష్ట్రం విద్యను బలోపేతం చేయడానికి విద్యార్థులను వారానికి ఒకసారి లేదా వారాంతాల్లో ప్రత్యేకంగా పగటిపూట బోర్డీంగ్ పారశాలలు, కళలకు సంబంధించిన వ్యక్తిలో పాల్గొనడానికి సందర్భంచే “బాల భవన్” ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పింది. కాని బాల భవన్లలో, పారశాల సముదాయాల్లో, పారశాలలో గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటు చేయాలి. వారిని మానసికంగా పుస్తకాలతో (విజ్ఞాన వర్షంలో తడిసి ముద్ద చేయాలి) ఒంధించాలి. ఉన్నత విద్య దేశం స్థిరమైన జీవనోపాధి, ఆర్థిక అభివృద్ధికి గణనీయంగా దోహదం చేస్తుంది. ముఖ్యంగా 21వ శతాబ్దపు అవసరాలను పరిగణలోకి తీసుకొని నాణ్యత కలిగిన, ఉన్నతమైన విద్యను, ఆలోచనాత్మక చక్కటి, స్పృజనాత్మకమైన విద్యను ఈ జాతికి అందించడం అనే ఉద్దేశంతో ఈ విద్య విధానం రూపొందించడం జరిగిందని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతోంది.

దాదాపు 40000 పైచిలుకు కళశాలలు విశ్వ విద్యాలయాల ఈ పరిధిలో వనిచేస్తున్నాయి. కానీ ఈ విధానంలో దాదాపు అన్ని కళశాల అటూనమన్ (స్వయం ప్రతిపత్తి) కళశాలుగా అభివృద్ధి చెందాలని ఏటితో పాటు పరిశోధన -ఇంటెన్సీవ్, లేదా టీచింగ్-ఇంటెన్సీవ్ విశ్వవిద్యాలయంగా అభివృద్ధి చెందుతాయని చెప్పారు. మాగ్ సర్వే 2018 ప్రకారం దేశవ్యాప్తంగా చూసినట్లుయితే 42.5 ప్రభుత్వ కళశాలలకు సొంత భవనాలు లేని పరిస్థితి. దాదాపు కళశాలలో 32 శాతం గ్రంథాలయాలు లేని పరిస్థితి, 50.5 శాతం గ్రంథ పాలకులు లేని సంక్లిష్ట స్థితులు ఉన్నాయి. ఇక ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థల పరిస్థితి సరేసరి. ఇలాంటి సందర్భంలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు కళశాలలకు ఒకటే నియమ నిబంధనలు ఏర్పాటు చేయడం ఇబ్బందికరమైన విషయం. అదేవిధంగా ప్రైవేట్ కళశాల కున్నటువంటి వనరులు అవకాశాలు ప్రభుత్వ కళశాలలో అనుకున్నంత స్థాయిలో లేని సందర్భంలో అటూనమన్ (స్వయం ప్రతిపత్తి) మంజూరు చేసినట్లుయితే సహజంగా ప్రభుత్వ కళశాలలో ఉన్నటువంటి నియమ నిబంధనలు ప్రైవేటు కళశాలలకు ఒకటే నియమ నిబంధనలు ఏర్పాటు చేయడం ఇబ్బందికరమైన విషయం. అదేవిధంగా ప్రైవేట్ కళశాల కున్నటువంటి వనరులు అవకాశాలు ప్రభుత్వ కళశాలలో స్థాయిలో లేని సందర్భంలో అటూనమన్ (స్వయం ప్రతిపత్తి) మంజూరు చేసినట్లుయితే సహజంగా ప్రభుత్వ కళశాలలో ఉన్నటువంటి నియమ నిబంధనలు ప్రైవేటు కళశాలలకు ఒకటే నియమ నిబంధనలు ఏర్పాటు చేయడం ఇబ్బందికరమైన విషయం. అదేవిధంగా సంబంధిత ప్రభుత్వ నియంత్రిత వ్యవస్థ నుండి వచ్చేటువంటి నిధులు ప్రభుత్వ కళశాలల కంటే ప్రైవేట్ కళశాలలో పొందే అవకాశం ఉన్నది.

నలంద, తళ్ళిల విశ్వవిద్యాలయం నుండి వివిధ కళలకు, సాహిత్య రచనలకు సంబంధించిన 64 కళలు లైన గానము, పెయింటింగ్, కెమిష్ట్రీ, గణిత శాస్త్ర రంగాలు, వృత్తి రంగాలు (వడ్టంగి) ప్రాఫెషనల్ రంగాలు (ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్) కమ్యూనికేషన్ డిస్కప్సన్, సాఫ్ట్ స్పీల్స్, విజ్ఞాన శాస్త్రం, వృత్తి పరమైన విషయాలను, లిబరల్ ఆర్ట్స్ వంటి నేటి అవసరాలకు ఎలాంటి కోర్సులు అవసరమో అలాంటి వాటిని ప్రారంభించడం జరిగుతుంది అని చెప్పిన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇదే విశ్వవిద్యాలయాల్లో గొప్పగా పేరెన్నిక గన్న ధర్మగంజ్ గ్రంథాలయం లాంటి గ్రంథాలయాలను అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలలో ఏర్పాటు చేయాలని ఎక్కడ చర్చించలేదు.

సైన్స్, టెక్నాలజీ, ఇంజనీరింగ్ అండ్ మ్యాథమెటిక్స్ (STEM) వీటితో పాటు మానవీయ శాస్త్రాలను, కళలను అనుసంధానించిన, విద్యా విధానం అంచనాలను స్థాజనాత్మక ఫలితాలు చూపిస్తాయి అని చెప్పింది. పరిశోధన, ఆవిష్కరణ పెట్టుబడులు బారత్ జిడిపిలో ప్రస్తుత సమయంలో 0.69 శాతం మాత్రమే, యుయన్ ఎ 2.8శాతం, ఇజ్జాయిల్ 4.3శాతం, సౌత్ కొరియన్ 4.2శాతం కేటాయింపులు జరిగాయి. నూతన ఆవిష్కరణలు, నూతన ఆలోచనలు, ఉన్నత శైళి ఆలోచనలు, సమస్య పరిష్కార సామర్థ్యాలు, జట్టు క్షమి, కమ్యూనికేషన్ నైపుణ్యాలు, సామాజిక, నైతిక, అవగాహన పార్యాంశాల నైపుణ్యం, నూతన అభ్యసనం జరగాలంటే ఖచ్చితంగా విద్యార్థి గ్రంథాలయాల్లో ఉన్న పుస్తకాలతో మమేకం కావాల్సిందే అలా మమేకమైన విద్యార్థి మాత్రమే పైన తెలిపిన గుణాలను అలవర్షుకో గలుగుతాడు.

వీటితో పాటు అండర్ గ్రాఫ్యూయేట్ స్థాయిలో దేశవ్యాప్తంగా గ్రంథాలయ శాస్త్రం (లైబ్రరీ అండ్ ఇన్ఫోర్మేషన్ సైన్స్)ను కూడా ప్రవేశపెట్టి విద్యార్థులకు కావలసిన సమాచారాన్ని ఎలా అందిపుచ్చుకోవాలి, పరనాభిరుచిని ఎలా పెంచుకోవాలి, సమాచారం ఎలాంటి వనరుల అందిపుచ్చుకోవాలి అనే విషయాలపై అవగాహన ఏర్పడుతుంది. ఇలాంటి అండర్ గ్రాఫ్యూయేట్ కోర్సులను (లైబ్రరీ అండ్ ఇన్ఫోర్మేషన్ సైన్స్) నాలుగైదు రాప్లోల్లో మాత్రమే ఉన్నాయి. కానీ దేశ వ్యాప్తంగా అన్ని రాప్లోలలో ప్రారంభిస్తే సత్కరితాలు ఉంటాయి. మట్టి డిసిప్లినరీ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ రీసర్చ్ యూనివర్సిటీలు అని పిలువబడే ఐపటీలు, ఐషయంలకు సమానమైన స్థాయిలో మట్టి డిసిప్లినరీ విద్య కోసం మోడల్ పబ్లిక్ విశ్వవిద్యాలయాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయని, ఇక్కడ నాణ్యమైన, అత్యున్నత ప్రమాణాలు కలిగిన ప్రపంచ స్థాయి ప్రమాణాలు కలిగిన విద్యను |

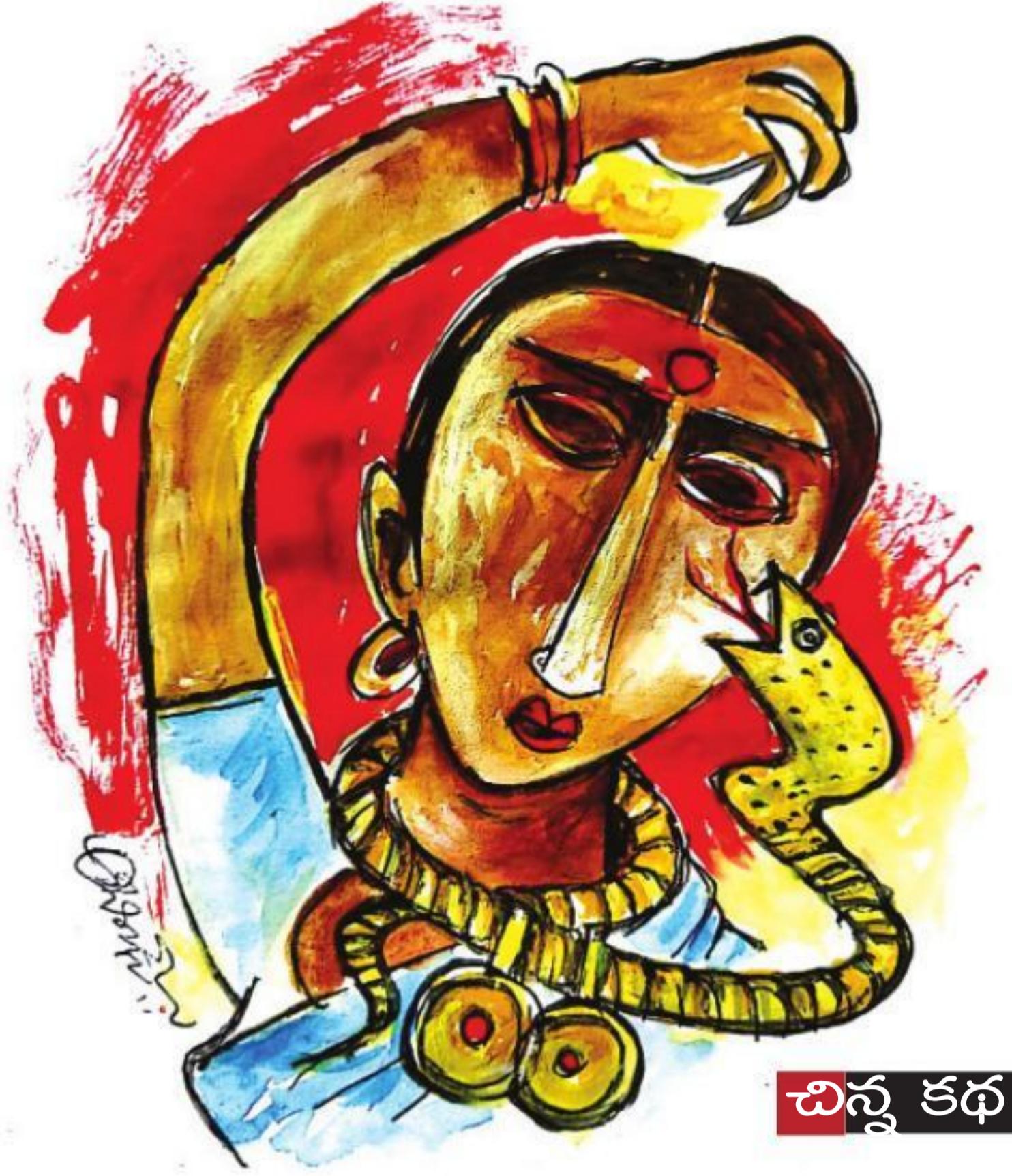
అందించడం అంటే ఇక్కడ అ గ్రంథాలయాలు వాటిలో అందుబాటులో ఉన్న ఆన్‌లైన్, ఆఫ్‌లైన్ వనరులను సద్యానియోగ పరచుకుని అప్పుడు మాత్రమే ప్రపంచస్థాయి విద్యను అందించ గలుగుతాం.

గ్రంథాలయాలను, ఆన్‌లైన్ పుస్తకాల ప్రాముఖ్య తను గుర్తించి డిజిటల్ గ్రంథాలయాలను విస్తృత స్థాయిలో అన్ని స్థాయిలలో ముఖ్యంగా విద్యా సంస్థలను, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గ్రంథాలయాలను బలోపేతం చేసే ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పింది. గ్రంథాలయ సిబ్బంది అందుబాటులో ఉంచడం అవసరం అని చెప్పి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో పరన గదులు ఏర్పాటు చేయడం, అదే విధంగా భారతీయ భాషల్లో విస్తృతస్థాయిలో పుస్తకాలను, పిల్లల గ్రంథాలయాలు, మొబైల్ గ్రంథాలయాలు తిరిగి ప్రారంభించడం, దేశవ్యాప్తంగా జాతీయ పుస్తక ప్రమాణ కార్యక్రమం వంటి అంశాలను ఖచ్చితంగా ఆహ్వానించదగ్గ విషయం. వీటితో పాటు గ్రంథపాలకుల నియామకంపై కూడా కచ్చితంగా పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉండేను.

విద్యా సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో మేధో, సంస్కాగత సామర్థ్యాలను పెంపొందించడంలో భాగంగా టీచింగ్ లెర్నింగ్ ఈ కంటెంట్ అన్ని ప్రాంతాల భాషలతో పాటు ఎన్సిఅర్టి, సిపటటి, సిచివెస్రస, నియోస్, ఇతర సంస్కలు సంస్కలతో అభివృద్ధి చేయబడుతను దీక్ష ప్లాట్ ఫాంలో అవలోడ్ చేయబడతాయి. అదేవిధంగా టెక్నాలజీ ఆధారిత విద్యా వేదికలు, దీక్ష స్వయం, స్వయం ప్రభ లకు కావలసిన కాంటేంట్ ను గ్రంథాలయాల ద్వారానే సాధ్యమనే సంగతి మరవ కూడదు.

ఇప్పో మాజీ షైర్స్ కస్తూరి రంగన్ గారి ఆధ్వర్యంలో తయారు చేయబడిన జాతీయ విద్యా విధానం 2020 కమిటీ కనీసం గ్రంథాలయ శాస్త్రంలో ఆచార్యులను కానీ గ్రంథపాలకుని గాని ఒక్కరిని కూడా సభ్యుడిగా తీసుకోకపోడం దురదృష్ట కరం ఒక వేళ తీసుకుని ఉంటే గ్రంథాలయాలు ఈ విద్యా విధానంలో అద్భుత పాత్ర పోషించేవి. గత విద్యా విధానాలలు జిడిపిలో 6శాతం ప్రతిపాదించాయి. 2017-18 లో జిడిపిలో 4.8 శాతం ఖర్చు చేశాం. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు జిడిపిలో 10 శాతం వరకు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఈ విద్యావిధానంలో 6శాతం నిధులు కేటాయిస్తామని చెప్పింది. దానిలో కొటారి కమిషన్ ప్రకారం ప్రతి విద్యాసంస్కర్లో 6శాతం బడ్జెట్ గ్రంథాలయాలకు కేటాయిస్తాయని ఆశిధ్యాం. □□

అచేతనం

చేయి వణుకుతోంది. అయినా ఆగకుండా రాస్తూనే ఉంది. ఓ కన్నీటి బోట్టు రాలింది కాగితంపై.. ఆ కన్నీటి బిందువులో అక్షరాలు కరిగిపోయి కాగితం మసి బారింది. అసహనంగా ఆ కాగితాన్ని నలి పేసి, చించేసింది దివ్య.. ఇంకో కాగితం ఇస్తారా అన్నట్టు హెడ్ కానిస్టేబుల్ వైపు చూసింది. అర్ధం పసట్టంది, ఓ నాలుగు కాగితాలు తీసి ఆమె ముందు పెట్టేడు హెడ్ కానిస్టేబుల్ రంగనాథం. ఆమె మెడ వైపు చూసాడు. గోర్రతో రక్కిన గాయలు స్వష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. చెంప దెబ్బల గుర్తులు, చిట్టిన కింద పెదవి, చిరిగిన బట్టలు, ఏమి జరిగిందో చెప్పకనే చెబుతున్నాయి. కన్నీటిని ఈసారి బయటకి రానివ్వకుండా తొక్కి పెట్టినట్టుంది. వణుకుతున్న చేత్తో, కాగితంపై ఆమె చేతి రాత కొంకర్లు పోతోంది. “మీరు చేప్పే మా రైటర్ రాసుకుంటారు మీకెందుకు ఇబ్బంది” మెల్లగా చెప్పాడు రంగనాథం. తల అడ్డంగా ఊపింది దివ్య. మనసులో బాధనంతా కాగితంపై ఇరికించి టేబుల్పై పెట్టింది. కళ్ళత్తి చూసింది రంగనాథం వైపు. నిండు కుండల్లా ఉన్న ఆమె కళ్ళను చూసి రంగనాథం మనసు బరువెక్కింది. పోలీసు మనసు చలించకూడదు అనే అప్రకటిత నియమం వల్ల గుండె దిటువు చేసుకొని టేబుల్ పై ఆమె పెట్టిన ఆ ఫిర్యాదు పత్రాన్ని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. ఆమె చేతిరాత అర్ధం కాకపోయా ఆమె వేదన అర్ధం అవుతుంది. కానీ కోర్టుకి కావాల్సినది అది కాదుగా. ప్రశ్నలడిగి వేధించడం ఇష్టం లేక కూడబలుకుకొని చదువుతున్నాడు రంగనాథం.

“రాత్రి ఎన్ని గంటలకి జరిగిందో రాయలేదు?” సున్నితంగా

బండారు
అచ్చమాంబ
స్వారక కథల పోటీలో
సాధారణ ప్రమరణకు
స్వీకరించిన
చిన్నకథ

- సుధీర్ కస్టా,

అడిగాడు.

“రాత్రి రెండు గంటలకు”.

“ఆ సమయంలో తలుపెందుకు తీశారు” ప్రశ్నలు అడగక తప్పలేదు అతనికి.

“పచ్చిన వాడు నా భర్త కాబట్టి” జీరబోయిన గొంతుతో దివ్య.

“ఏంటీ! మొగుడు మానభంగం చేశాడా?” ఆశ్చర్యంతో కూడిన వెటకారం ధ్వనించింది అతని ప్రశ్నలో.

“ఇది మొదటి సారి కాదు” తల దించుకునే సమాధానం చెప్పింది దివ్య.

“తీసుకోరమ్మా” అతడి జాలి మొత్తం వృధా పోయిందని నిట్టూర్చాడు.

“మనసుకి నచ్చని పని మొగుడు చేసినా అది రేవ్ అవుతుంది కదండీ!!” పొంగుకొస్తున్న దుఃఖాన్ని అపుకుంటూ అడిగింది.

“అమ్మా కోర్టుకి మనసులతో పనిలేదు చట్టాలతోనే పని.. అయినా ఇలాంటి కేసులు తీసుకోవడం మొదలు పెడితే మొగుడిపై కోపమొచ్చిన ప్రతి పెళ్ళాం ఇక తయారైపోతారు రేవ్ కేన్ పట్టుకొని. ఇది కుదరదమ్మా.. దయచేసి వెళ్లిపో” ఖరాకండిగా చెప్పేసాడు.

“సర్దుకోవాలమ్మా.... ఇలాంటి సమస్యలు అందరికి ఉండేవే.. కొన్నిసార్లు నీకిష్టం లేకపోయినా భరించాలి తప్పదు” అమ్మా హితబోధలు గుర్తొచ్చాయి దివ్యకి.

“మెల్లగా లేచింది కిటికీ అడ్డంలో తన మొహం తానే చూసుకుంది. “ఇదే పని వేరే వాడు చేస్తే రేవ్.. భారత దేశంలో రేవ్ చేసుకునే హక్కు ఉన్న ఏకైక జంతువు భర్త అన్నమాట” మనసులోనే కుమిలి పోయింది.

అమెని చూసి మళ్ళీ జాలి కలిగిందేమా ఎమ్మా ఇటురా.. కేకేశాడు హాడ్డు. “చూడమ్మా రేవ్ అని కాదు వరకట్టుం, గృహ హింస అని పెట్టు కేసు. తప్పకుండా పని చేస్తుంది” సలహా ఇచ్చాడు.

“అతను చేసింది రేవ్... మాములుగా మామూలు భర్తే కదా...! మిగతా అన్ని విషయాల్లో బాగానే ఉంటాడుగా!! ఈ దెబ్బల పేరే గృహ హింసా!? కేసు ఏదైతేనేం శిక్ష పడటం ముఖ్యం అనుకోవాలా?? అయినా చట్టమే అడ్డదారి వెతుక్కేమనడం ఏంటి?” ఆలోచిస్తా అచేతనంగా కూర్చుంది.

“కేసు పెట్టి కని తీర్చుకోనా.. మ్యారిటల్ రేవ్ పై పోరాడనా?? అమ్మా చెప్పినట్టు భరించనా?? దారెటో తెలియని ఆ అచేతన స్థితి.

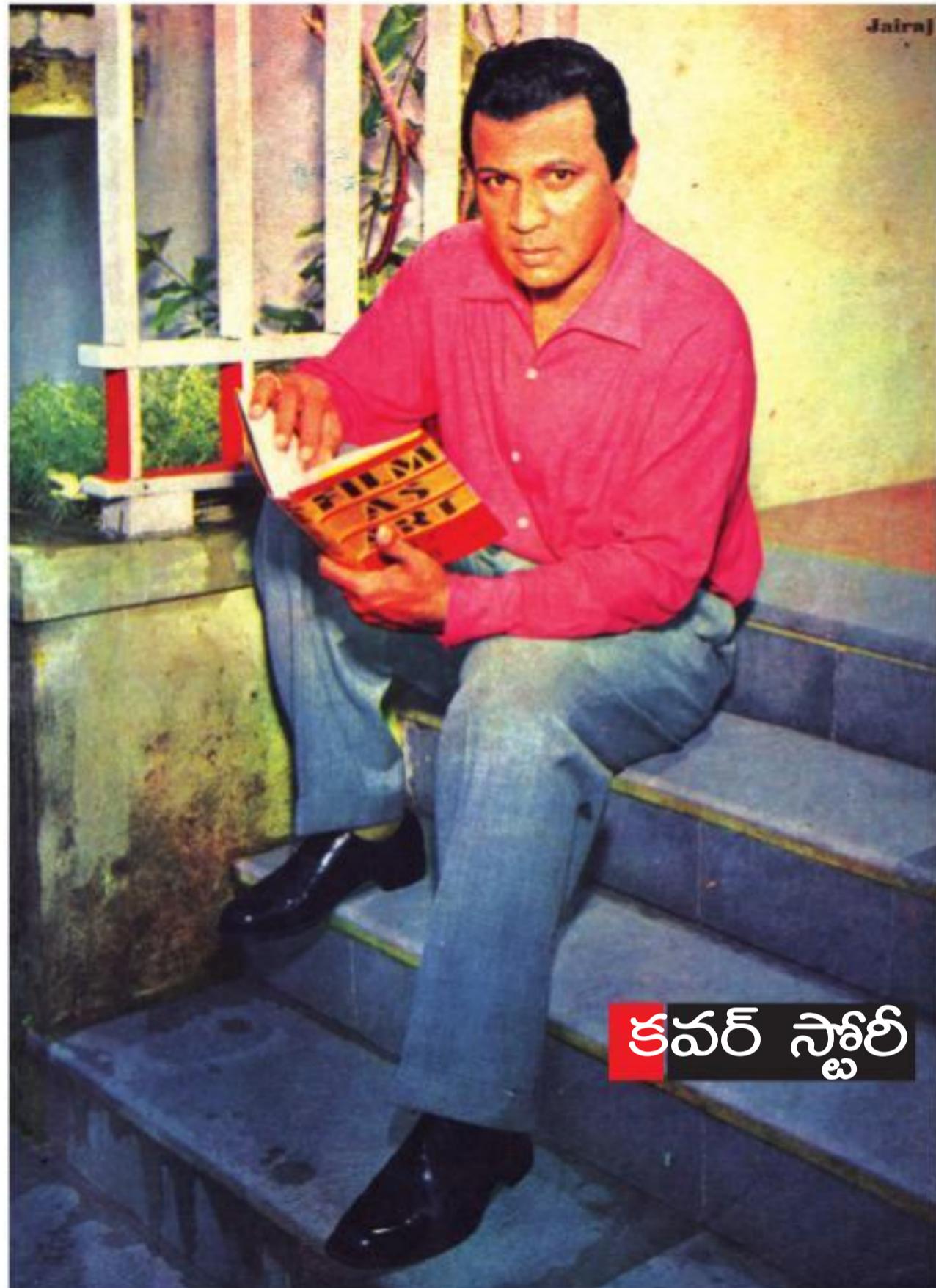
“ఎన్నో వదులుకున్నా ఎన్నో కాదనుకున్నా.. నేను నేనుగా ఒత్తికి ఎన్నేళ్లయిందో? కనీసం ఈ హక్కునైనా పొందలేనా.... నా శరీరం పై నా హక్కు!!” అనుకుంటూ కృత నిశ్చయంతో లేచింది. మ్యారిటల్ రేవ్ పై పోరాటానికి.

□□

బాలీవుడ్ తొలి తెలుగు హార్ట్ మన పైడి జైరాజ్

- పెచ్. రమేష్ బాబు,

కవర్ స్టాల్

పందొమ్మెదవ శతాబ్ది చివరి దశకం ప్రపంచ చరిత్రను మహాత్మగాంధీ మలుపు తిప్పింది. త దశకంలోనే చలన చిత్ర కళ పుట్టి మొత్తం ప్రపంచానికి మరో ప్రపంచాన్ని చూపింది. మనుషుల భావేద్యగాలకు, ఆలోచనలకు, భావ వ్యక్తికరణకు, నటన సంగీత గానాలకు కదిలే దృశ్య రూపం సినిమా వలన చేకూరింది. ప్రపంచ మానవాళికి సరికొత్త వినోదం అందుబాటులోకి వచ్చింది. అది మొదట గడచిన ఇరవై ఏండ్లుగా ప్రపంచమంతా సినిమా వెనుక పరుగు పెడుతూనే ఉంది.

భారత దేశంలో ఈ కాలంలోనే సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన యుగం మొదలైంది. భారతీయ సంస్కృతి కొత్త మొగ్గలు తొడిగి అభ్యుదయ, ఆధునిక మార్గాలలో కాలు మోపి వికాసం వైపు అడుగులు పడినవి కూడా అంతకుకొద్దికాలం మునుపే. దీనికి తోడు ఆంగ్ల, భాషా సాహిత్యాల ప్రభావం భారతీయ సమాజంపై బలమైన ముద్రవేయడం మొదలైంది. తత్తులితంగా భారతదేశం సాంస్కృతిక, సాహిత్య రంగాల స్వరూపమే మెల్లమెల్లగా మారసాగింది. ఈ దేశంలో నాటి బ్రిటిష్ ఇండియాలోకి చలన చిత్ర కళ ప్రవేశించింది.

1913 'రాజు హరిశ్చంద్ర'తో దాదా ఫాల్సే వేసిన తొలి అడుగు భారతదేశ వ్యాప్తంగా ఎందరినో సినిమా రంగం వైపు

మళ్ళీంచింది. బెంగాల్లో హరాలాల్ సేన్, ధిరన్ గంగూలీ మహరాష్ట్రలో బాబూరావ్ పేయింటర్, చందూలాల్పా, విశాంతారాం, అర్ద్ధశీర్ ఇరానీ, మద్రాసులో ఆర్. నటరాజు మొదిలియార్, రాజకణ్ణ విన్సెంట్, వెంకయ్య, బెంగుళూరులో గుబ్బివీరణ్ణి వంటి వారు సినిమా రంగంలోకి వచ్చారు. మూకీ సినిమాలు తీశారు. ఈ పరిణామాలు జరుగుతున్న కాలంలో మన ప్రాదరాబాదు స్టేట్ పూర్తి స్వతంత్ర రాజ్యంగా ఉన్నది. తనదంటూ సొంత అస్తిత్వంతో ఉనికిని చాటుకుంటూ ఉన్నది. ఇక్కడి రాజధాని ప్రాదరాబాదు నగరం సాంస్కృతిక కళా రంగాలకు కేంద్రంగా భాసిల్లుతున్నది.

ఈ నేపథ్యంలో 1896-97లో ప్రాదరాబాదుకు సినిమాను పరిచయం చేసిన వాడు స్టీవెన్సన్ అనే ఆంగ్లీయుడు. కాగా 1922లో బెంగాలీ వాడు ధిరేన్ గంగూలీ వచ్చి 'హరగౌర్' స్ట్రెచ్ మదర్, 'యయాతీ' వంటి ఆరు మూకీలు 1922-24 మధ్య కాలంలో తీసి వెళ్లారు. అంతకుముందే జె. ఎఫ్. మదన్ 1908లో ప్రాదరాబాడకు ముంచెత్తిన మూసీ వరదలను చిత్రించి ఉన్నారు. ఈ పరిణామాలన్నీ ప్రాదరాబాదులోని కళాభిమానులను సినిమా వైపు మళ్ళీంచే ప్రయత్నం చేసినది. ఆ ప్రయత్నం తొలుత ప్రభావం చూపింది భారతకోకిలగా పేరొందిన సరోజినీ నాయుడు కుటుంబంపైన. సరోజినీ చెల్లెంట్లు మృణాళినీదేవి, సునాళినీ దేవి ఇద్దరూ ప్రాదరాబాదు నుండి సినిమా రంగంలోకి ప్రవేశించిన మొదటి వ్యక్తులు.

ఆంగ్లసాహిత్య ప్రభావం, పేక్స్ స్పియర్ నాటకాలు వారిని సినిమా వైపు మళ్ళీంచినవి. 1925లో ప్రభాత సినిమా దర్శక

ప్రాది ఇందులు, ఎలె.ఎస్. భూషార్, ఆయ్యి మహేశ్

నిర్వాత నటుడు అయిన హిమాంశురాయ్ తీసిన ‘ది లైట్ ఆఫ్ ఆసియా’లో ముఖ్య భూమికలను పోషించి మృణాళిని, సునాళినీలు తొలిసారిగా వెండితెరపై కనిపించారు. సునాళినీదేవి-మృణాళినీదేవిల తరువాత మూకీ కాలం బొంబాయి వెళ్లిన ప్రౌదరాబాదీ నటి ‘రాంప్యారీ’. పాత నగరంలోని నాగులచింతకు చెందిన ‘రాంప్యారీ’ 1927లో బొంబాయి వెళ్లి చందూలాల్పా తీసిన ‘గుణసుందరి’ (1927)లో ఒక ప్రధానపాత్రను పోషించి మూకీల తరంలో సినిమాలకు పరిచయమయ్యారు. ఈ పరిణామాల నేపద్యంలో ప్రౌదరాబాదు నుండి బొంబాయి వెళ్లి వెండితెరపై మూకీల కాలంలోనే ఒక వెలుగు వెలిగిన మనవాడు, మన తెలంగాణ వాడు, పక్క ప్రౌదరాబాదీ అయిన మన కథానాయకుడు “ప్రైజియర్జ్”

ప్రైజియర్జ్ జీవితం హిందీ సినిమా రంగ చరిత్రతో బాటు సమాంతరంగా సాగింది. అది కూడా ఒక సినిమా కథలాగా, సంఘర్షణలతో కూడి, ఎత్తుపల్లాలను అధిగమించి విజయ శిఖరాగ్రానికి చేరకున్న సాహస గాఢలాగ. ఏడు దశాబ్దాల పాటు మూకీల కాలం నుండి టాకీల శకం వరకు సుదీర్ఘంగా సాగిన ప్రైజియర్జ్ జీవితం భారతీయ సినిమా చరిత్రకే ఒక సాక్షీభూతంగా నిలుస్తుంది. విభిన్న తరపు చిత్రాలతో, విభిన్న తరపు పాతలతో నాలుగు తరాల తారలతో కలిసి సినిమా అభిమానులను అలరించిన మహానటుడు ప్రైజియర్జ్. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే తొలి తరం భారతీయ చలన చిత్ర పితామహులలో ఒకటి మన ప్రైజియర్జ్. ఇప్పటివరకు భారతీయ చలనచిత్ర పరిశ్రమలో 73 ఏండ్ల పాటు ట్రాజెడీ కింగ్ దిలీప్కుమార్ను చెప్పుకోవాలి.

అలనాటి ప్రౌదరాబాద్ స్టోర్లోని కరీంనగర్లో 1909 సెప్టెంబర్ 28న జన్మించిన ప్రైజియర్జ్ పూర్తిపేరు ప్రైజిపాటి జైరాజులు నాయుడు. తండ్రి ప్రైజిపాటి అచ్యుత నాయుడు. నాటి నిజం ప్రభుత్వంలో ప్రజా పనుల శాఖలో ఉన్నతాధికారిగా పనిచేసేవారు. తల్లి తాయారమ్మ. స్వయాన

సరోజినీ నాయుడుకు ఆడవడుచు. గోవిందరాజులు నాయుడుకు చెల్లెలు. ముగ్గురు అన్నదమ్ములలో ప్రైజిపాటి సుందర్రాజ్ నాయుడు, ప్రైజి పాటి దీనదయాక్ నాయుడు తరువాత కడవటి వాడు మన కథానాయకుడు ‘ప్రైజిజైరాజ్ నాయుడు’. మిత్రుల ‘ఆరడుగుల ఆజానుబాహుదివి బొంబాయి వెళ్లి సినిమాలలో ప్రయత్నించవచ్చు కదా!’ అనే ప్రోత్సాహం ఆయనను బొంబాయి వైపు మళ్ళించింది.

సినిమాల్లో నటించడానికి తాను బొంబాయి వెళ్లమనుకుంటున్నానని ఇంట్లో చెప్పే సరికి ఒక్కసారిగా అంతా ఏకంరంతో సినిమాల్లోకి వెళ్లడానికి వీల్లేదని వ్యతిరేకించారు. తండ్రి, పెద్దన్నలక్కెతే కోపమే వచ్చింది. ముందుగా ఉన్నత చదువులు పూర్తి చేయమని సలహా ఇచ్చారు. కానీ జైరాజ్ ఏం చేయాలో అన్న విషయంపై తన నిర్దయం తాను తీసుకుని వున్నాడు. సినిమాలో తన భవిష్యత్తు వెదుక్కేవాలని బొంబాయికి బయలుదేరాడు. ఇది జరిగింది 1928లో.

చంద్రికా ఫిలింస్ ‘జగ్ మగాతీ జవానీ’ (స్ప్రైన్లింగ్ యూత్ 1929)లో నటించడంతో జైరాజ్ సినీ జీవితం మొదలైంది. ఆ వెంటనే వచ్చిన యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ వారి “రోలి రాణి” (1930) జైరాజ్ నటించిన రెండో మూకీ కాగా, హరోగా నటించిన తొలి చిత్రం. ఈ చిత్రంలో మాధురి హరోయిన్గా నటించింది. ఈ సినిమా అయిదు వారాలు ఆడటం అప్పటి మూకీల కాలంలో ఒక సంచలనం. ఇదో పెద్ద

ప్రైజిజైరాజ్ నటించిన మూకీలు

1. స్ప్రైన్లింగ్ యూత్ (జమగాతీ జవానీ) చంద్రికా ఫిలిం కంపెనీ (1929-30)
2. ట్రుంప్ ఆఫ్ లవ్ (రశీలీ రాణి) యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ (1930)
3. ప్లైట్ అన్ టు డెట్ (భాందానా భేల్) యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ (1931)
4. భవానీ నోభోగ్ యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ (1931)
5. కృష్ణకుమారి (ప్లాపర్ ఆఫ్ రాజస్తాన్) యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ (1931)
6. పెరల్ (మహాసాగర్ ను మోతీ) శారదా ఫిలిం కంపెనీ (1931)
7. ఆల్ ఫర్ లవ్ (దీవానా) శారదా ఫిలిం కంపెనీ (1931)
8. ది ఎనిమి (దుష్టున్) శారదా ఫిలిం కంపెనీ (1931)
9. క్రీన్ ఆఫ్ ఫెయిరీస్ (హుస్క్స్ పరి) శారదా ఫిలిం కంపెనీ (1931)
10. షి (బహదుర్ చేటి) శారదా ఫిలిం కంపెనీ (1931)
11. మైహీర్ (మాత్స్యభూమి) యంగ్ ఇండియా పిక్చర్స్ 1932

విజయంగా భావించే వారా రోజుల్లో. ఇదే బానరు పైట్ అన్ టు డెట్ (1930) చిత్రాల్లో హీరోగా నటించారాయన. ఆ తరువాత 1931లో శారదా ఫిలిం కంపెనీలో నెలకు 100 రూపాయల జీతంతో చేరారు. ఈ కంపెనీలో మొదటిసారిగా ‘పెరల్’ (మహసాగర్ను మోతీ)లో నటించారు. హీరోయిన్ జేబుస్నేసా. ఆ తరువాత వీరిద్దరి సినిమాలు హిట్ పేగా పాపులైనవి. ఈ క్రమంలో జైరాజ్ క్రీన్ ఆఫ్ ఫెయిరీస్, ‘ది ఎనిమి’, ‘తుఫానీ తరుణి’, ‘షి’ (1931), మై హీరో (1932) మూకీ చిత్రాల్లో నటించారు.

1931 లో ‘ఆలంఆరా’తో దేశంలో టాకీల శకం మొదలైంది. టాకీ చిత్రాల్లో ఎవరి పాటలు వారే పాడుకోవాలి. మరి జైరాజ్కు పాడటం రాదు గనుక తాను ప్రసిద్ధ హిందుస్తానీ సంగీత విద్యాంసుడు ప్రొ॥దీదర్ వద్ద శిష్యరికం చేసి హిందుస్తానీ సంగీతం నేర్చుకున్నారు. ఆ తరువాత జైరాజ్ నటించిన తొలి టాకీ ‘షికారి’ (1932). లండన్కు చెందిన ఈస్ట్రీ ఫిలిం కంపెనీ ఈ సినిమాను హిందీ, ఇంగ్లీషు భాషలో తయారు చేశారు. ఆ తరువాత మయాజాల్ బోర్తె కా దిల్, పతిత పావన్, జహర్-ఎ-ఇష్ట్ (1933), దర్ర్-ఎ-దిల్, పేర్-ఎ-పరిస్తాన్, వాసవదత్త (1934), పేర్ దిల్ జౌర్తె (1935), బేరోజ్గార్, గరీబ్ పరివార్ (1936) వంటి హిట్ చిత్రాల్లో నటించిన జైరాజ్ అతికొద్ది కాలంలోనే ప్యాథ్రోజ్కఫ్యార్, శాంతారాం, సోప్రోబ్ మోడీ వంటి అగ్రశ్రేణి తారల స్థాయికి చేరుకున్నారు. పై చిత్రాల్లో పతిత పావన్ (మరో పేరు అహల్యా ఉద్దార్) పొరాణికంలో దుర్గా భోబే సరసన నటించిన జైరాజ్ అ

కాలంలో అగ్రశ్రేణి హీరోయిన్లు, దేవికారాణితో ‘హమారీ బాత్’, నగీన్తో అంజమన్, దరోగాజి, రూమీసాగర్ చిత్రాల్లో, సురయా తో అమర్ కహనీ, రాజపూత్, రేషమ్, లీలా చిట్టిన్తో చార్ ఆంఖే, ఛోటీ సీ దునియా, నూర్జహన్తో హమ్జోలి నిమ్మితో రాజ్ముకుట్, గీతాబాలీతో గరీబ్ చిత్రంలో ఇంకా నిగార్ సుల్తానా, మెహతాబ్, ఖుర్రీద్, నిరూపారాయ్ వంటి వారితో కలిసి నటించారు.

జైరాజ్ నటించిన చిత్రాల్లో నాలుగైదు తప్ప అన్ని యాక్సెన్, సోపల్ చిత్రాలే. అజంతా ఫిలిం కంపెనీ వారికి చేసిన నాలుగు సినిమాల్లో చెప్పుకోదగింది. ‘మిల్ మజ్జార్’ (1933), ప్రసిద్ధ హిందీ రచయిత ప్రేమచంద్ కథ ఆధారంగా తీసిన ఈ చిత్రంలో జైరాజ్ హీరోగా, బిప్పో హీరోయిన్గా నటించింది. 1936లో కరాచిలో తయారైన బేరోజ్గార్, తరువాత ‘గాంబ్లర్’ చిత్రాల్లో హీరోగా నటించారు. 1938లో ఆర్.ఎస్.చౌధురి తీసిన రైఫిల్ గర్ల్ (1938)లో విలన్గా నటించి మెప్పించడం జైరాజ్ నటనా ప్రావీణ్యానికి నిదర్శనం. ఇది సంవత్సరం వచ్చిన ‘బాబి’ ఏకంగా 80 వారాలు ఆడింది. దీంతో జైరాజ్ హిందీ చిత్ర రంగంలో స్టార్ పెఱాదాకు చేరుకున్నారు. ఆయన జీతం నెలకు రూ.600కు పెరిగింది. ప్రకాశ్ పిక్చర్స్‌లో ‘బిట్ల్’ (1939) హిట్ తరువాత వారే దర్జకత్వం వహించే అవకాశం కల్పించి ‘మాలా’ (1941) సినిమా తీయించారు. ఆ తరువాత ప్రతిమ (1945), సాగర్ (1951), రాజ్ముర్, మొహల్ చిత్రాలను డైరెక్ట్ చేశారాయన. ‘సాగర్’ సినిమా తీసి నష్టపోయిన ఆయన మళ్ళీ నిర్మాతగా మారలేదు.

1947లో బాంబే టాకీన్ కంపెనీ నుంచి పిలుపురావడంతో

దేవికారాణి హీరోయిన్గా ‘హమారీ బాత్లో నటించారు. దేవికారాణి చివరి చిత్రం ఇదే. జయ్యరాజ్ సినీ జీవితంలో 1946 నుండి వరుసగా ఎనిమిదేళ్ల పాటు చారిత్రక చిత్రాలలో కీలక భూమికలు పోషించి పాపులరైనారు. 1946 రంజిత్ మూవీటోన్ వారి ‘రాజ్యపుట్టానీ’లో శక్తిసింగ్గా, ‘ప్రాజఫోన్’ (1947)లో సైగల్ హీరో కాగా సంగ్రామ ఇంధాజి పొత్తు పోషించి తన ఆభిమాన హీరో సైగల్తో నటించిన ఆ తరం హీరోగా నిలిచిపోయారు. ఆ తరువాత ‘అమర్సింగ్ రాథ్స్ట్రోం’, ‘వీర్మదుర్గాదాన్’, ‘రాణాప్రతాప్’, ‘పృథ్వీరాజ్ చాహోన్’, ‘బిప్పుసుల్తాన్’, ‘రజియా సుల్తాన్’, ‘అల్హా ఉదల్’, ‘రాణా హమీర్’ వంటి చారిత్రక సినిమాల్లో జైరాజ్ హీరోగా నటించారు. ‘షష్ఠి భగత్సింగ్’లో చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ పాతన్న అప్పటి ప్రేక్షకులకు మరుపురాదు.

1966 నుండి హీరో పాత్రలు మాని కారెక్టర్ పొత్తులకు మారిన జైరాజ్ ‘బహరోంకె సప్పు’ (1967), నీల్ కమల్ (1968), బేటీ ‘తుమ్మారీ జైన్’ (1969), ‘జీవన్ మృత్యు’ (1970), ఛోటీ బహు’ (1971), ‘బాజీగర్’, ‘మైహజాద్’ (1972), ‘చాలాకూ’, ‘ఆలం ఆరా’ (1973), ‘చోర్ చోర్’ (1974), ‘కాలాపాసీ’, ‘సలాభే, పోలే’ (1975), ‘బైరాగ్, ఫాస్లు’ (1976), వీరూ ఉస్తార్ (1977), ముఖద్దర్ కా సికిందర్ (1978), ‘హారామాతీ’, ‘ఇంకార్’ (1979), జ్యోతి బనే జ్యాలా, షాన్ (1980), ‘ఖూన్ భరీ మాంగ్’ (1988), ‘అజూబా’ (1991), ‘బెతాజ్ బాద్సు’, ‘దోఫంటూష్’ (1994) వంటి వాటితో కలిసి మొత్తం 200 పైగా చిత్రాల్లో నటించారాయన.

జైరాజ్ మొత్తం 70 ఏండ్ల పాటు సినీ రంగంలో కొనసాగిన నటుల్లో మొదటివారు. ఆ తరువాతనే లతా మంగేష్వర్, మన

ప్రౌదరాబాదీనే అయిన చంద్రశేఖర్ (హీరో) లు అంత సుదీర్ఘ కాలం పరిశ్రమలో ఉన్నారు. ఇదోక అరుదైన రికార్డు. ఇవిగాక ‘హాతీంతాయి’ (1947) పెద్ద హిట్ చిత్రంలో మన జైరాజ్ హీరో. పకీలా హీరోయిన్. ప్రౌదరాబాదులో ఈ సినిమా విడుదలైనపుడు నాటి నిజాం నవాబు ప్రత్యేక ప్రదర్శన వేయించుకున్నారు. ఆసందర్భంలో ఈ సినిమాలో జైరాజ్పై చిత్రికరించి ‘పర్వర్ దిగార్ ఆలం’ పాటను పదిసార్లు స్థ్రీనింగ్ చేయించుకున్నారు. మల్టీసార్ల్ చార్ దిల్ చార్ రాహే (1959)లో రాజ్యకపూర్, అజిత్, షమీకపూర్లతో కలిసి నటించిన జైరాజ్ ఇండోరప్పున్ చిత్రం ‘పర్దేశి’ (1947)లో, రఘ్యులో తీసిన ‘మున్నా’లో నటించారు. కాగా ఆయన హీరోగా నటించిన చివరిచిత్రం ‘ఖూన్ కౌన్ ముజ్జిం కౌన్’ (1965). ఇంకా గుజరాతిలో జోగిదాన్ రెహమాన్ బహురూపి, భైమోలోడన్, మరారిలో ఛోటూ జవాన్, ఫకిరా చిత్రాల్లో నటించారు. రెండు అంతర్జాతీయ చిత్రాల్లో నటించిన భ్యాతిని కూడా దక్కించుకున్న జైరాజ్ ‘మాయ’ ట్రైంబేయట్ సెంచరీ ష్యాక్స్ వారి నైన్ అవర్స్ టు రామా’ చిత్రాల్లో నటించారు. ఆయన సినీ రంగ సేవలకు 1980లో భారత ప్రభుత్వం అత్యస్తుత దాదాఫాల్స్ అవార్డుతో సన్మానించింది. 1986లో ప్రౌదరాబాదులో 100 ఏళ్ల సినిమా ఉత్సవం సందర్భంగా చంద్రశేఖర్తో బాటు జైరాజ్ను ఘనంగా సన్మానించారు. 1939లోనే పంజాబీ అయిన సావిత్రిని పెళ్ళిచేసుకున్నారు. దిలీప్ రాజ్, జయ్ తిలక్, జయశ్రీ, దీప, గీత ఆయన సంతాసం. చివరి రోజుల్లో కుటుంబ స్వర్దల వల్ల వ్యాకులత పడిన ఆయన 2000 ఆగస్టు 11న మరణించారు.

ఈ నెల 28న జైరాజ్ 110వ జయంతి. ఈ సందర్భంగా వారి సముచిత రీతిలో గౌరవించుకోవాలి. గడిచిన కాలంలో సమైఖ్య రాష్ట్రంలో ఆయనను తెలుగువాడిగా కూడా గుర్తించలేదు. దాదాఫాల్స్ అవార్డు అందుకున్న తెలుగు వారి జాబితాలో చేర్చడం మాట దేవుడెరుగు. ఇప్పుడు తెలంగాణ స్వంత రాష్ట్రంగా ఏర్పడి ఆరేష్టు గడిచినవి. గతంలో సినీ అవార్డుల కమిటీ వేసి జైరాజ్ పేరుతో అవార్డు ఇవ్వాలనే నివేదికలు తెప్పించుకున్నారు. వాటిని వెంటనే అమలు చేయాలి. ప్రౌదరాబాదు నగరంలో జైరాజ్ కాంస్య విగ్రహాన్ని ఎర్పాటు చేయాలి. ప్రభుత్వమే ప్రతి యేటా జైరాజ్ జయంతుస్వాలను నిర్వహించాలి. అదే వారికి ప్రత్యేక తెలంగాణ అర్పించే నిజమైన నివాళి కాగలదు. □□

ముగ్గురు శుభ్రులు

రాముడు ఎంతో నిజాయితీగా కూతీ పని చేసుకుని బటుకుతున్నాడు. కానీ తన తల్లి వైద్యునికి ధనం కావలసి వచ్చి చోర వృత్తిలో ఉన్న తన మిత్రులు భీముడు, సోముడులతో చేతులు కలిపి దొంగతనాలకు పాల్పడ్డాడు.

దోచుకున్న మూటలను ప్రతిసారి ఒక పొదల మాటున రాచేవాడు భీముడు. రేపు వీటిని సమానంగా పంచుకుండామని అన్నాడు భీముడు దానికి మిగతా ఇష్టరు సరేనన్నారు.

మరుసటి రోజు ఆ ముగ్గురూ మూటలు దాచిన ప్రాంతానికి చేరుకున్నారు. “రాముడు నువ్వు వెళ్లి ఆ చెట్టు కింద కూర్చో... నేను సోముడు వెళ్లి ఆ మూటలను తెస్తాము” అన్నాడు భీముడు.

అందుకు సరేనన్నాడు రాముడు.

ఒక చిలుక ఎగురుతూ రాముడు ఉన్న చోటుకు వచ్చి “నీ మిత్రులు నీకు డ్రోహం తలపెట్టబోతున్నారు నిన్ను చంపి దోచిన సోమ్యంతా ఇష్టరూ సమానంగా పంచుకోవాలని మాట్లాడు కొంటుంటే అది విని నీకు చెప్పడానికి వచ్చాను” అని చెప్పింది.

రాముడు ఉన్న చోటుకు భీముడు, సోముడు దోచుకున్న మూటలతో వచ్చారు.

వారితో రాముడు “మనం చిన్న నాటి స్నేహితులం, అమ్మ ప్రాణం కాపాడుకోవడానికి

మీతో దొంగతనానికి చేతులు కలిపాను, నాకు వాటా ఇష్టకుండా నన్ను చంపేస్తే మీరిద్దరూ దానిని చేరి సగం పంచుకోవచ్చు... కానీ ఒక విషయం గుర్తు పెట్టుకోండి. నన్ను చంపాలనుకున్నట్టే ఏదో ఒక రోజు మీలో ఎవరో ఒకరికి దుర్ఘాఢి పుట్టి ఇంకొకరికి వాటా ఇష్టవలసి వస్తుందని, ఒకరిని మరొకరు చంపాలనుకుంటారు” అన్నాడు.

భీముడు, సోముడికి తాము రాముణ్ణి చంపుదామనుకున్న విషయం ఎలా తెలిసిందో అర్థం కాక “మా ఇద్దరినీ క్షమించు రాముడు” అన్నారు.

“నాకు వాటా వద్దు అమ్మ ప్రాణాణ్ణి ఆ దేవుడే కాపాడతాడు... ఇక జన్మలో దొంగతనం చేయను కష్టపడి సంపాదించే పొట్ట పోసుకుంటాను” అని ముందుకు నడిచాడు.

“మేము కూడా ఇక మీదట దొంగతనాలు చేయము... నీలాగే కష్టపడి పనిచేసి పొట్ట పోసుకుంటాము” అన్నారు భీముడూ, సోముడూ.

“మరి ఈ సామ్యును ఏం చేద్దాము?” అన్నాడు భీముడు.

“దానికి నేను ఒక ఉపాయం ఆలోచించాను... మనం ఇప్పటి వరకూ ఎవరెవరి వద్ద ఏ వస్తువు దొంగతనం చేశామో చీటిలో రాసి పెట్టాను. ఆ చీటిని ఒక సంచిలో పెట్టి, మరో చీటిలో ఏటిని వారికి అందజేయమని రాసి ఈ మూటలను జమీందారు గారి ఇంటి లోగిలిలో వదిలి వెళ్దాము” అన్నాడు రాముడు. దానికి భీముడు, సోముడు సరేనన్నారు.

తెల్లవారింది లోగిలిలో ఉన్న మూటలను చూసిన పని వాళు క్షమించి విషయాన్ని జమీందారుకు చెప్పారు. వాటిని ఇంటిలోకి తెప్పించి విషమన్నాడు. పనివాళ్లు అన్ని మూటలను విప్పి నెల మీద పోశారు ఒక మూటలో ఉన్న రెండు కాగితాలను తీసి జమీందారుకు ఇచ్చారు.

ఆ చీటిలను చదివి ఈ రోజుల్లో కూడా నిజాయితీ దొంగలు ఉన్నారని మెచ్చుకొని, ఒక చీటిలోని వివరాల ప్రకారం ఆ ప్రాంతాలలో చాటింపు వేయించాడు. సొమ్యులు, ధనం పోయిన వారు జమీందారు ఇంటికి వచ్చి వారి వారి వస్తువులను, ధనాన్ని తీసుకెళ్లారు.

ఒక రోజు రాముడు జమీందారును కలిసి విషయమంతా చెప్పాడు. జమీందారు రాముణ్ణి మెచ్చుకుని రాముడితో పాటు భీముడికి, సోముడికి తన దివాణంలో కొలువులిచ్చాడు. భీముడు, సోముడు తమకు రాముడు లాంటి మంచి మిత్రుడు దొరికినందుకు ఎంతో సంతోషించారు.

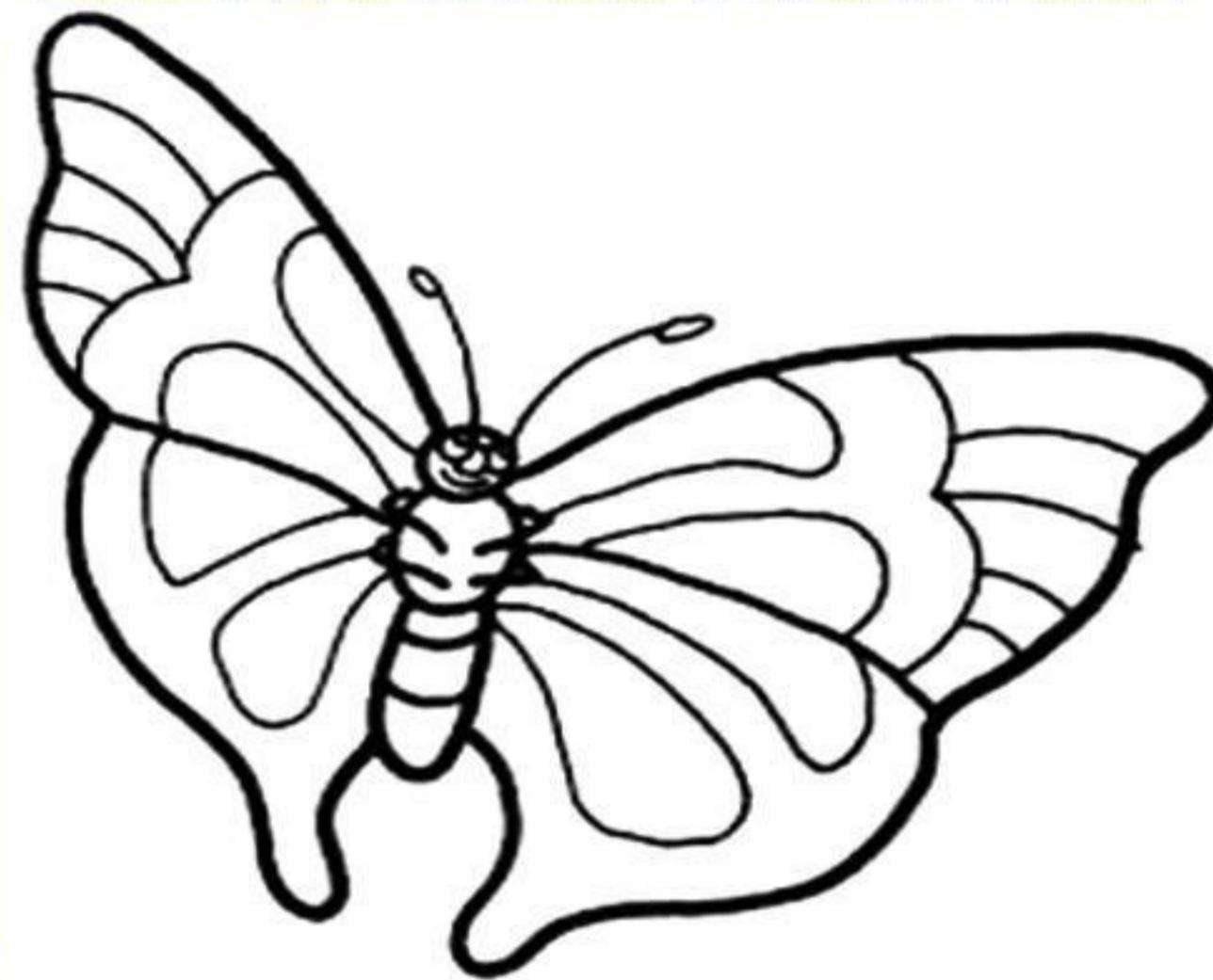
ముగ్గురూ నిజయతీతో కొలువు చేసుకోసాగారు. కొంత కాలానికి రాముడు అమ్మ జబ్బు పూర్తిగా బాగాయ్యంది.

- యు.విజయశేఖర రెడ్డి

తేడాలు

పక్కనున్న రెండు
బొమ్మలు చూడడానికి
ఒకేలా కనిపిస్తున్నాయి.
కాని వాటిలో పది
తేడాలు ఉన్నాయి. అవి
ఎంటో గుర్తించండి
చూదాం..

$$\text{banana} + \text{banana} = 30$$

$$2 \text{ cherries} + 2 \text{ cherries} = 20$$

$$2 \text{ apples} + 2 \text{ apples} = 8$$

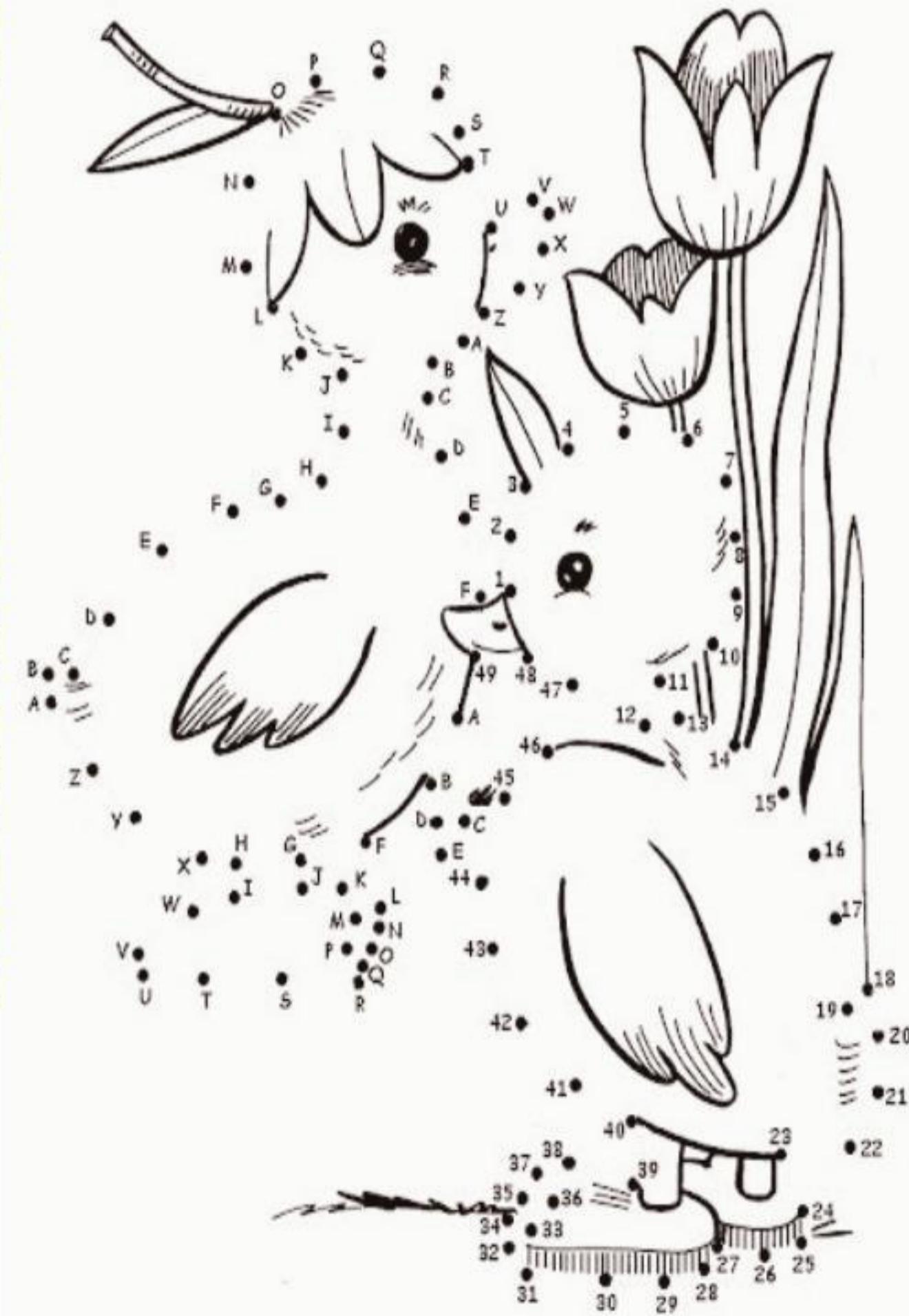
$$\text{banana} + \text{cherry} \times \text{apple} = ?$$

లెక్క తేల్చండి పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో రకరకాల పూలున్నాయి, వాటి మొత్తాన్ని కూడితే వచ్చే సంఖ్యలున్నాయి. దేనికి ఎంత అంకెను ఉపయోగిస్తే ‘?’ దగ్గర సరైన సమాధానం వస్తుందో ట్రై చేయండి చూదాం...

పైనున్న ఆకారం పూర్తిగా చుక్కలు, లేదు. ఆ స్థానంలో చుక్కలు, పక్కన అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపుకుంటూ వెళ్లే ఆకారం ఎంటో పూర్తిగా వస్తుంది. ట్రై చేధామా..

రంగులేద్దాం పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మకు ఏమే రంగు లేస్తే

అందంగా ఉంటుందో వేసి చూదామా

సింగిల్ హేజీ కథ

నెమలి హృదయం

అడవి అంతా కోలాహలంగా ఉంది. అడవి మధ్యలో విశాలమైన మైదానం ఉంది. ఆ మైదానంలో సభకు ఏర్పాటు జరుగుతున్నాయి. మైదానం మధ్యలో చిన్న గడ్డ లాంటి ప్రదేశాన్ని వేదికగా మలిచారు. అడవి జంతువులు అన్ని అక్కడికి చేరుకున్నాయి. అడవికి రాజైన సింహం ముందుకు వచ్చి గొంతు సవరించుకుంది.

“ఈ సభకు ముఖ్య కారణము మీకు తెలుపాలి. మన అడవికి చెందిన నెమలికి సన్మానం చేసి, “అధ్యష్ట మయూరి” అనే బిరుదుని ప్రదానం చేయాలని నిర్దిశించాము. మన అడవి నెమలి ఢిలీకి వెళ్లి, అక్కడ ప్రపంచ ప్రభూతి గాంచిన మన ప్రధానితో ఫొటోలు దిగింది. మన సాధారణ అడవి నెమలి ఇంత ఘనత సాధించినందుకే ఈ పురస్కారం” అని సింహం ప్రకటించింది.

జంతువులన్నీ ఆనందాన్ని వ్యక్తం చేశాయి. జంతువుల కోరిక మేరకు నెమలి ముందుకి వచ్చింది. సన్మానం చేయటానికి ముందుకి వెళ్లిన సింహాన్ని వినరయహర్షకంగా ఆపి, తాను ముందుగా మాట్లాడుతానంది మృగరాజు అంగీకరించింది.

నెమలి తన సోదర జంతువులను సింహాన్ని ఒకసారి చూసింది. “ప్రియమైన స్నేహితులారా! మీకండరికే తెలుసు! నేనెప్పుడూ ఈ అడవి దాటలేదు. ఈ అడవి నాకు ప్రాణం. కాని కొంతకాలం కింద అకస్మాత్తుగా నేను ఒక పెద్ద నగరానికి తీసుకుని పోబడ్డాను. అది నాకు కొత్త ప్రాంతం. నా స్నేహితులెవరూ లేరు. అక్కడ నేను ట్రియినింగ్ పొందాను. ఆ తర్వాత నన్ను ఒక సాధు పుంగవుని వద్దకు తీసుకెళ్లారు. ఆయన నాకు కొన్ని గింజలు వేశారు. కొన్ని రోజులుగా నేను ఆకలితో ఉన్నాను. ఎగిరిపోవాలన్న ఆలోచన కూడా రాలేదు. ఐనా నా పిచ్చిగాని ఎంత దూరం ఎగిరిపోగలను. అంత సత్కృత కూడా లేదు. ఐతే ఆ తర్వాత నాకు తెలిసింది. ఆ సాధు పుంగవుడు ఎవరో కాదు. ప్రపంచ భూతి గాంచిన మన ప్రధాని అని తెలుసుకున్నాను. ఒక రోజంతా ఆయన చుట్టే తిరిగే భాగ్యం దక్కింది. నాకు శిక్షణ ఇచ్చినవారు, ఇతరులు మాట్లాడుకోగా, అక్కడి టెలివిజన్లు చూడటం వల్ల నాకు కొన్ని విషయాలు తెలిశాయి. అవస్ని మీకు పంచుకుంటాను” అని ఆగింది నెమలి.

జంతువులన్నీ ఆసక్తిగా వింటున్నాయి.

“ప్రపంచమంతా కరోనా

- ఉపా కిరణ్

అనే మహమ్మారి జబ్బు పీడిస్తున్నది. మనదేశంలో 33 లక్షల మంది ప్రజలకు ఈ జబ్బు సోకింది. 61వేల మంది జబ్బుతో చనిపోయారు. జబ్బు రాను రాను మరింత ఎక్కువ మందికి సోకుతూనే ఉంది. కరోనా వల్ల 2 కోట్ల కోట్ల లక్షల మంది ఉద్యోగాలు పోయాయి. మరికొన్ని లక్షల మంది పాశ్చికంగా నిరుద్యోగులయ్యారు. పరిశ్రమలు, రవాణా, వ్యాపారం అన్ని అతలాకుతలం అయ్యాయి. ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తం ధ్వంసం అయ్యంది. గత 100 సంాలకి వచ్చిన విపత్తుల్లో కరోనాను మించిన విపత్తు లేదు. ఇంత జరిగినా మన ప్రధాన సమస్యల పరిష్కారానికి ఒక్క చర్య కూడా తీసుకోలేదు. కనీసం ఒక్క హస్పిటల్ కూడా కట్టించలేదు. ఒక్క డాక్టర్ ను కూడా నియమించలేదు” అని ఆగింది నెమలి.

మృగరాజు సైగతో కుందేలు మంచినీళ్లు తెచ్చి నెమలికి ఇచ్చింది. అవి తాగి నెమలి మళ్ళీ ప్రారంభించింది.

దేశంలోని గోదాస్తలో కోట్లాది టన్నుల ధాన్యం ముక్కిపోతున్నది. కరోనాలో చేయటానికి పని లేక తినటానికి తిండి లేక ప్రజలు అన్నమో రాంచంద్రా! అంటున్నారు. వారందరికి రాముల వారి గుడి కడుడున్నారు కాని అన్నం మాత్రం పెట్టడం లేదు. ముక్కిపోయే తిండిగింజలు ప్రజలకు పంచి పెట్టమంటే ఏ మాత్రం పట్టించుకోలేదు. దేశమంతా పేదరికంలోకి ఒరిగిపోతుంటే అంబానీ, ఆదానీల అస్థలు రెట్టింపు అవుతున్నాయి.”

“దేశంలోని విమానాశ్రయాలు, టెలికమ్మూనికేషన్సు, రక్షణ రంగ ఉత్సత్తులు, ఇన్స్టారెన్సు, బ్యాంకులు, రైశ్ము, బస్సులు, ఇలా అన్నింటిని ఇదే సమయంలో అంబానీలకు, ఆదానీలకు ఉచితంగా కారు చవకగా కట్టబెడుతూ దేశభక్తికి మన ప్రధాని కొత్త నిర్వచనం చెబుతున్నారు. నన్ను ఒక రోజు ఆయన వద్దే ఉంచారని చెప్పాను కదా! ఆ ఒక్కరోజులో దేశంలో కరోనాను ఎలా తగ్గించాలని, ప్రజలకు ఏం చేయాలని ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలోచించలేదు!”

“ఒక పక్క కరోనా విలయ తాండ్రవం చేస్తుంటే, కార్బూకులు పోరాడి సాధించుకున్న కార్బూక చట్టాలను మార్పుతూ ప్రధాని వారి పొట్టలు కొడుతున్నారు. మనది అటవిక న్యాయమని, నాగరికత తెలియదని, మనుషులు అంటున్నారు. మన రాజైన సింహంతో సహా: పులి కూరమ్మగాలు సైతం ఆకలి లేనపుడు ఏ జంతువునూ వేటాడవు. కాని మన ప్రధాని పాలనలో ఈ ఆటవిక న్యాయం కూడా అమలుకావటం లేదు. అందుకే అక్కడ ఉండలేకపోయాను. వాళ్లు కూడా ఫొటో సెప్పన అయిపోయాక నన్ను పట్టించుకోవటం మానేశారు. ఇక మన అడవికి తిరిగి వచ్చాను. నేనేదో ఘనకార్యం చేశానని, నాకు అధ్యష్టం పట్టిందని మీరంతా నాకు సన్మానం చేయదల్చుకున్నాను. తనను రెండు సార్లు ప్రధానిని చేసిన ప్రజలు దిక్కులేని చావు చస్తూ, దహన సంస్కారాలకు కూడా నోచుకోని స్థితిలో, నాలాంటి పక్కలతో ఫొటోలు దిగుతుంటే సిగ్గుతో నేను కూడా చెప్పిపోయాను.”

“అందుకే మీ సన్మానాన్ని నేను స్వీకరించలేను. నన్ను మన్నించండి!” అన్నది నెమలి వినమ్రంగా.

అడవి అంతా నెమలిని అభినందించింది. □□

‘దరితను లిఫీంచిన’ పాట

ఆత్మ విశ్వాసాన్ని పెంపాం దించే పాటలు, వ్యక్తి ఉన్నత లక్ష్యానికి ఊపిరి పోసే పాటలు మన తెలుగు సినిమాల్లో చాలానే ఉన్నాయి.

అలాంటి పాటల్లో ‘గ్యాంగ్ లీడర్’ (2019) సినిమాలోని అనంత శ్రీరామ్ రాసిన ‘రా..రా..జగతిని జయించుదాం’ అనే పాట ఒకటి.

ఎలాంటి సన్నివేశానికైనా ఒదిగిపోయేంత సన్నిహితంగా పాట రాయగలడు అనంత శ్రీరామ్. ఈ పాటలో కూడా ఆయన చూపించిన నేర్పు, సందర్భానికి తగట్టుగా మలచిన తీరు ఎంతో ప్రత్యేకమైనది.

నిజానికి సినిమా పరంగా చూసినట్లయితే - పైకి మంచి వాడిలా నటిస్తూ వెనకాలా గోతులు తీస్తూ అవినీతికి పాల్పడుతున్న విలన్సు (ప్రతి నాయకుడిని) ఎదుర్కొపడానికి సిద్ధమవుతున్న హీరోకు తన బృందానికి ఉత్తేజాన్నిస్తూ, పాడే పాట ఇది. విలన్ చేసిన అన్యాయానికి ప్రతీకారాన్ని తీర్చుకోవాలనుకుంటున్న హీరో

తన బృందంతో కలిసి ఆవేశాన్ని ఆయుధం గా చేసుకుని సాగు తున్న సన్నివేశం ఈ పాటలో మనకు కనబడుతుంది. సినిమా కథను పక్కన పెట్టి, ఈ పాటను మనం విన్నా, ఒక సంకల్పం, ఒక దృఢ నిశ్చయం, ఒక విశ్వాసం కలబో

సుకుని నడుస్తున్న శక్తి సమూహం ఈ పాటలో కనబడుతుంది.

ప్రపంచాన్ని జయించాలనే తెగువను నేర్చుతూ, సరికొత్త చరిత్రను లిఫీంచాలన్న ఆశయాన్ని అలవాటు చేస్తూ, భవిష్యత్తును సవాలు చేస్తూ ముందుకు నడిపించే ఒక ప్రేరణను అందిస్తున్నాడు అనంత శ్రీరామ్ ఈ పాటలో..

చెడును కాల్పేసే రహస్యమైన వ్యాహాన్ని కనిపెట్టే ఆలోచనతో నడుం కట్టి నడవాలని అంటున్నాడు. పిడుగులనే ధరించి కదలమంటున్నాడు. ఇక్కడ పిడుగులను ధరించమనడం వినూత్వమైన ఊహ. అంటే పిడుగుల్లో ఉండే గర్జించే శక్తిని, విరుచుకుపడే కనిని అలవాటు చేసుకొమ్మని ఇక్కడ సందేశం.

సంకల్పం బలమైనదైతే మనల్ని అపే శక్తి ఎవ్వరికీ ఉండదు. ఒక వేళ ఎన్నో అడ్డంకులు ఎదురై, ఆపినా వాటిని చేదించుకుని వెళ్ళి సత్తా కూడా మనిషికి ఉండాలి. అందుకే చెట్లు, పుట్టలు, కొండలు, నదులు సమస్త జీవరాశులను, కాలపు సరిహద్దులను

దాటి దశదిశల అంచుల దాకా ప్రయాణించమంటున్నాడు. ఎన్నో ఎత్తులకు ఎదిగి, ఎగిరి గెలుపును అందుకోమంటున్నాడు.

మంచిని గెలిపించాలనే ఆలోచనతో, ఆరాటంతో, ఆశయంతో ఆవేశాన్ని తోడుగా చేసుకున్న మనిషికి ఒక సమూహమంతటి సత్తువ ఉంటుంది. ఒక్కడికే ఒక పైన్యమంతటి బలం ఉంటుంది. ఇక్కడ అలాంటి సత్తువ ఉన్న ఒక బృందంలో ఒక్కే మనిషి ఒక్కే సమూహమై, కొన్ని వేల శక్తుల పరంపరగా మారి, ఒక్క చోట చేరి చెడుకు చరమగీతం పాడాలన్న తలంపుతో ఒక ప్రణాళికను సిద్ధం చేస్తున్నారు. చెమటను చమురుగా చేసుకుని, దేహాన్ని వాహనంగా మార్చుకుని, శ్రమకు గమ్యాన్ని చూపించే దిశగా నడుస్తున్నారు. తారల తలల్ని తాకేంతటి ఆత్మ విశ్వాసాన్ని పెంపాందిం చుకుంటున్నారు. ఇక్కడ జరగబోయే యుద్ధానికి కావల్సింది కత్తులో, కటార్లో కాదు.. ఆరిపోని తపన కావాలి. ఆ తపననే ఆయుధంగా చేసుకుని యుద్ధం చేయాలని, విజయాన్ని సాధించాలని చివరలో కవి సందేశమిస్తున్నాడు. సంకల్పం ఉంటే మనిషి ఏదైనా సాధించగలడని సందేశా న్నిస్తుంది పాట.

సరికొత్త చరిత్రను లిఫీంచగలడన్న సమ్మకాన్ని కలిగిస్తుంది పాట.

పాట :-

రా..రా..	జగతిని
జయించుదాం	/ రా..రా..
చరితను లిఫీంచుదాం	/ రా..రా..
భవితని సవాలు	చేసే కవాతు
చేద్దాం	తెగించుదాం
నడుములు	బిగించుదాం
రా.. పిడుగులు	ధరించుదాం
రా..రా.. చెడునిక దహించివేసే రహస్య వ్యాహం	రచించుదాం
గదులు గదులుగా	గడువులు దాటేయ్ / దడలు దడులుగా
దరులను దాటేయ్	ఎగిరెగిరి ఎగిరి యెగిరి ఎగిరెగిరి యెగిరి
దశదిశల కొసకు	పోదాం/తెరలు మొరలు చెరలను దాటేయ్ /
పోదాం	తరులు గిరులు రుసులను దాటేయ్ / ఎగిరెగిరి ఎగిరి యెగిరి
యెగిరి	యెగిరి తుది గెలుపు మెరుపు చూద్దాం.
సరిగా సరిగా	మన శక్తులన్ని/ ఈ చోట చేర్చుదాం/చెమటే
పెచ్చే చమురైన వాహనం	చెమటే దేహమే కదా/ శ్రమకే శ్రమకే తను
దేహమే కదా/ శ్రమకే శ్రమకే తను	కోరుకున్న గమ్యాన్ని చూపుదాం/ తారల తలలు తాకుదాం/ మన తీరుని తెలుపుదాం/ ఆరని తపన ఆయుధం/ ఇక పోరుని సలుపుదాం.

- తిరునగరి శరత్ చంద్ర,
6309873682

గోట్టిపర్తి అక్షర నివాళి

నెప్పెంబర్ 15 రాత్రి కవి, కథకుడు, కార్యానిస్ట్ గోట్టిపర్తి యాదగిరిరావు హతాన్నశిలం సాహితీ మిత్రులందరినీ దిగ్రాంతికి గురి చేసింది. ప్రపంచ మంతటా మరణ మృదంగం మోగిస్తున్న కోవిడ్-19కు బలియై పోయిన యాదగిరిరావు 5 సంాల క్రితం అంధ్రాబ్యాంక్ చీఫ్ మేనేజర్గా దిప్పిరై జీవితంలో రెండవ ఇన్నింగ్సును సాహితీ స్పృజనతో ఆరంభించాడు.

1970-80ల మధ్య మినీ కవితలూ ఉద్యమంలో క్రియాశీలక పాత్ర నిర్వహించిన యాదగిరిరావు మొట్టమొదట ‘అగ్నిపుష్టాలు’ అనే కవితా సంకలనంలో తన కవితలతో సాహితీ జీవితం ఆరంభించి వివిధ పత్రికలలో కవితలు ప్రచురించారు. రేడియో నాటికలు కూడా రాశారు.

1980 తర్వాత ఉద్యోగరీత్యా రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రదేశాలలో బ్యాంకు ఉద్యోగ నిర్వహణలో కవితా ప్రపంచంలో ‘షై-లింక్’ అయి రిటైర్యెం ముందు ప్రాదరాబాద్కు వచ్చి తిరిగి కవితా ప్రస్థానం ఆరంభించాడు. 31 మినీ కవితలతో ‘విస్మృతసం’ కవితా సంకలనం ప్రచురించారు. 2012లో ‘అలజడి’ మినీ కవితల

సంకలనాన్ని ఆవిష్కరించాడు. తర్వాత ‘అలజడికి’ అనే పేర ఆంగ్ల అనువాదాన్ని ‘నిశ్శబ్ద యుద్ధం’ అనే మరో సంకలనాన్ని వెలువరించాడు.

కవితలతో పాటు కథా రచన కూడా ఆరంభించి చిన్ననాటి నుంచి చిత్ర కళలో ఆసక్తి కలిగి ఉండటాన మూడు సంవత్సరాల కింద కార్యాన్నలు వేయడం ఆరంభించి తనని తాను నిరూపించుకున్నాడు. నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి ‘సోపతిలో పదకేళి’ నిర్వహించి ఇప్పటికి 275 పదకేళులు పూర్తి చేశాడు. నవతెలంగాణ నిర్వహించిన కథల పోటిలో రెండుసార్లు బహుమతులు అందుకున్నారు.

సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో తెలంగాణ సాహితీ నిర్వహించే ప్రతి కార్యక్రమానికి వచ్చిన తన కవితను వినిపించే వారు.

ప్రాదరాబాద్ పాతన నగర రచయితల సంఘం కార్యవర్గ సభ్యునిగా తెలంగాణ కార్యానిస్టుల సంఘ కార్య నిర్వహకునిగా సేవలు అందించిన స్నేహశీలి, సున్నిత మనస్యుడు, బహుమతు ప్రజ్ఞావంతుడు గోట్టిపర్తి యాదగిరిరావుకు ఇది అక్షర నివాళి.

- చింతపట్ల సుదర్శన్, 9299809212

రచయిత, కవి, కార్యానిస్ట్ సోపతి పదకేళి నిర్వహకులు గోట్టిపర్తి యాదగిరి గారికి శ్రద్ధంజాలి...

- సోపతి డెస్క్

పదకేళి- 275 జవాబు

1 పం	డి	2 తు	3 దు		4 పా	5 రి	6 తో	షి	7 కం
దె		8 ర	వా	ణ		9 స	ర		త
ము	11 న	గ			12 ధ		ణ		
	13 వా	ము		14 జ	న	న	ము		15 ధ
పో	రు		17 క	ల	ము			18 బ	ర్యా
కీ		19 వా	ర	ము		20 క్క	21 అ		మీ
రి	23 క్క				24 వై		25 గ	లా	ట
	26 మం	27 చి	28 ర్యా	ల			రు		ర్య
త్త		30 ప	ఆ			31 త	బ	32 లా	
త్త	మ	ర		34 ప	తి		35 త్త	సు	

పదకేళి- 274 సమాధానాలు పంపినవారు : 1. బి. శ్రీకాంత్, ఇబ్రహిం పట్టుం (రంగారెడ్డి జిల్లా), 2. జి. రమణరావు, వనపర్తి, 3. సిపాచ. సుదీపన, పోలియో (నల్గొండ జిల్లా), 4. టి. శ్రీచందున, కాజీపేట (వరంగల్ జిల్లా), 5. ఎ. ప్రియదర్శిని, గద్వాల జోగులాంబ జిల్లా.

పదకేళి పజిల్సి పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

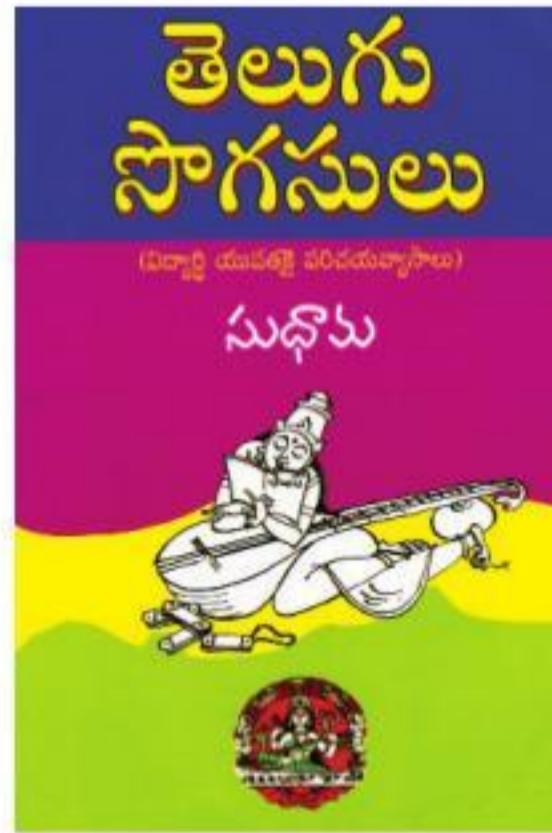
తెలుగు భాషా అనురక్తి కలుగు సమీక్షలు

ఏ భాష అయినా మాట్లాడడం, వినడం చేసినంత సులభంగా రాయలేరు. చదవలేరు. చదువురాని వారు సరే. చదువు వచ్చినవారు కూడా వారి మాతృభాషను నేర్చుకోలేక నాణ్యమైన జీవితాన్ని అనుభవించలేకపోతున్నారు. కళ్ళ ముందున్న ఈ వాస్తవాన్ని మనం కాదనలేం.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చాలా భాషలు ఈ విధంగానే అంతరించిపోవతున్నాయి. అందులో మన తెలుగు భాషకూ ప్రమాద ఘంటికలు మొగుతున్న విషయం తెలిసిందే.

తెలుగు భాష పట్ల అనురక్తి కలిగించేందుకు, మమతానురాగాలు పంచేందుకు యువభారతి వారు 'తెలుగు సాగసులు' (విద్యార్థి యువతకై పరిచయ వ్యాసాలు) ప్రచురించారు.

ప్రముఖ కవి, ఆకాశవాణి పూర్వ కార్యక్రమ నిర్వహణాదికారి అయిన శ్రీ సుధామ గారు 2012లో నాటి ఆంధ్రభూమిలో 'సుడి' శీరికన ధారావాహికంగా ప్రచురించిన వ్యాసాలను ఈ చిరు పుస్తకంగా విడుదల చేసారు. ఇవి ఆంధ్ర ఆకాశవాణి ప్రసంగ వ్యాసాలు కూడా. శ్రేతలను విశేషంగా ఆకర్షించాయి.

తెలుగు భాషను పరిరక్షించుకోవడమంటే నాలుగు చెరుగులా ఉన్న మాండలికాలన్నింటినీ గౌరవించి, సమాచారించి భావ వినిమయం చేసుకోవడమేనని యువభారతి అధ్యక్షులు ఆచార్య ఫజీంద్ర ముందు మాటలో పేర్కొన్నారు.

'మాతృభాషా సాహిత్య పరసు ప్రథమ కర్తవ్యం' అనే భావం బలంగా మనసులో నాటుకోవడానికి గాను వీలైనంత ఎక్కువ మందికి, వీలైనంత తక్కువ వెలకు ఉత్తమ సాహిత్యం అందించేందుకు యువభారతి పూనుకున్నదని తెలపడం అభినందనీయం.

తెలుగు భాషా సాగసులు చూసి తరించాలన్నా.. ఆ భాసా మాధుర్యం అనుభవించాలన్నా.. పుస్తకం పరించాల్సిందే..!

(తెలుగు సాగసులు, రచయిత : సుధామ, పేజీలు : 40, వెల : 50/-, ప్రతులకు : యువ భారతి, తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్ భవనములు, తిలకరోడ్, హైదరాబాదు - 01)

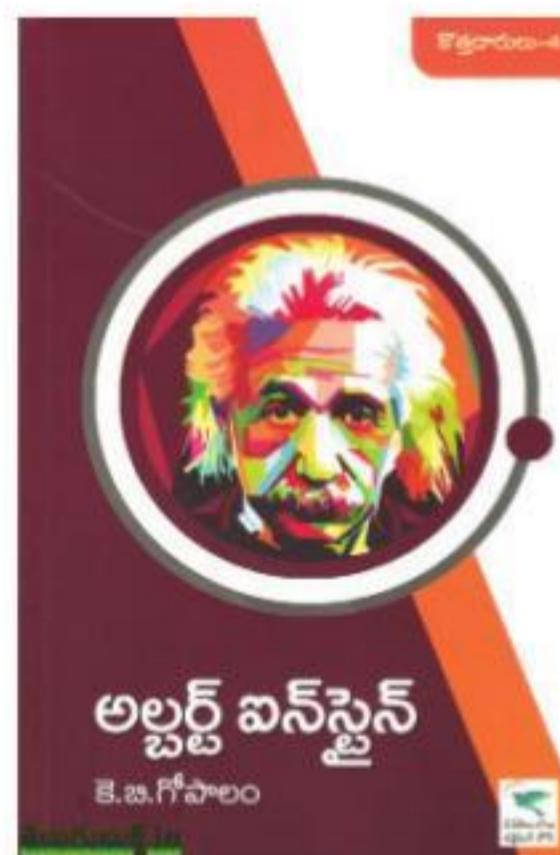
- కె.శాంతారావు, 9959745723

వైజ్ఞానిక గని అల్బర్ట్ ఐన్స్ట్రోస్

ప్రశ్నలే ఆలోచనా ప్రయోగాలు అను గొప్ప సైంటిస్ట్ అల్బర్ట్ ఐన్స్ట్రోస్ ని జీవితంలోని ప్రభావితం చేసిన ఐన్స్ట్రోస్ జీవితంలోని ముఖ్యాంశాలు సచిత్రాలతో యి పుస్తకం రాసారు గోపాలం.

�న్స్ట్రోస్ కృషి మొత్తం ప్రపంచ దృష్టిని ఆకర్షించింది. టైమ్స్ పత్రిక ఆయనను ఇరవయ్యివ శతాబ్దపు వ్యక్తిగా ఎంపిక చేశారు. భౌతిక శాస్త్రంలో సరికొత్త దారులను చూపించాడు. నోబెల్ బహుమతి సాధించాడు. 'ఎవరైనా ఎప్పుడూ ఒక్క తప్ప కూడా చేయలేదు అంటే కొత్త పని చేయడానికి వాళ్ళ ఎప్పుడూ ప్రయత్నించలేరు అని అర్థం' అన్నాడు ఐన్స్ట్రోస్.

1879 మార్చి 14వ తేది జిర్జ్ నగరంలోని ఐన్స్ట్రోస్ పుట్టాడు. అతని జీవితంలో గణితం, భౌతిక శాస్త్రం, ఎదో తెలుగోవాలి- సాధించాలి- యుద్ధ వ్యతిరేకణ లాంటి అంశాలను చదువుతుంటే ఎంతో స్వార్థి దాయకంగా వుంటుంది. సాపేక్ష సిద్ధాంతాన్ని వివరించే పరిశోధనలు 1905 నాటికి ఐన్స్ట్రోస్ పూర్తి చేసాడు. చలన చిత్రాలు, గురుత్వాకర్షణ సిద్ధాంతం అన్నవి సైన్సుకు న్యూటన్ అందించిన గొప్ప బహుమానాలు. శక్తి అన్ని పదార్థాల మీద చూపించే ప్రభావాన్ని చలన స్థాటాలు వివరిస్తాయి. పదార్థంలోని మాన్ అనే

ద్రవ్యరాసిని బట్టి ఈ గురుత్వాకర్షణ మారుతుంది. స్థలం కొలతలు- కాంతి, కాలం, కాంతి వేగాన్ని కొలవడం, లాంటి అంశాలు సున్నితంగా యి గ్రంథంలో రాసారు. 1913లో అల్బర్ట్ ఐన్స్ట్రోస్ తన సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించిన డాక్టర్లో ధీసిన్సను మార్పెలకు అంకితం చేసాడు. సాపేక్ష సిద్ధాంతం భౌతికశాస్త్ర అంశాలను పరిశీలిస్తే అదే సిద్ధాంతాన్ని గణిత పరంగా పరిశోధించాడు. 20 శబ్దాల్చి భౌతిక శాస్త్రంలో ఐన్స్ట్రోస్ ప్రతిపాదించిన అంశాలు చాలా గొప్పవి అని అందరూ అంగీకరించారు. వాటి ఆధారంగా వచ్చిన సిద్ధాంతాలు, పరిశోధనలు ఈ నాటికి ప్రభావం చూపిన న్యూటన్ (1642 - 1727); మాక్స్ వెల్ (1831 - 1879); మాక్స్ ప్లోంక్ (1858 - 1947)ల గురించి ఈ పుస్తకంలో రాసారు. విద్యార్థులు మేధావులుగా ఎదిగేందుకు ఇవి చక్కటి కరదిపిక- భౌతికశాస్త్ర విజ్ఞానాబీలాపులకు చక్కటి మార్గదర్శి యి పుస్తకం.

(అల్బర్ట్ ఐన్స్ట్రోస్, రచయిత : కె.బి.గోపాలం, పేజీలు : 88, వెల : 80/-, ప్రతులకు : నవతెలంగాణ పబ్లిషింగ్ ప్సాన్, 21/1, ఎం.హెచ్.బహన్, అజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 20, సెల్ : 9490099378)

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

పొలం దిక్కు వేరీయునష్టుడల్లా

వోంపు మిర్రల నడుమ ఒడ్డువోరాలతే
ఏనుకున్న నాలుగు పచ్చటి కర్రల
ఇంత మన్నో మెరమో చౌడో కాబట్టి
పొలం అంటారు మీరు
నాకు తోలి పారశాల అది-

చిత్రకారుడి ఆకాశంలోంచి వస్తున్నామన్నట్టు
దొండపండుముక్కుల్లో
జొన్నకంకుల కోసం పొద్దున్నే
చెట్ల గుబురుతలల మీదుగా
చేలకు ఎగిరిపోయే
చిన్నయనూరి చిలుకల దండు-

అలనాడు
భగీరథుడు వదిలిపోయిన
మందాకినీ జడపాయనంటూ
గుళకర్మాష్టమైనుంచి జలజలా జారి
అరికాళ్ళకు గుమ్మతన్న ఎరాగు
ఏటవాలు సౌందర్యం-

గొడ్డగోద ఉపశమనార్థం
శతాబ్దాల కిందట
మేదరి సోమయాజి వేసిన నీడలపందిరిగా
ఆకుల లోగొంతుతో మాట్లాడే
గోరింకల తీగడొంక-

వానాకాలం కుమ్మరించే
అగ్రహపు ఇగానికి
ఎడ్డు సామూహికంగా పెట్టుకున్న
కమ్ముల కొప్పెర
రాత్రి కడీల దేవర కొట్టం
పనిముట్ల ఖజానా-

పనులకింత గడ్డి
తిండికిన్ని గింజలు పండే
ఓ చిన్నపొటి ఆదెరువు కాబట్టి
పొలం అంటారు మీరు
నాకు జీవన వర్గమూలాన్ని బోధించిన
పుణ్యకుమతం అది-

కథలతో ఆపులను మళ్ళీయస్తూ
నీతుల ఉట్టిని కదిపి
పూర్వీకుల వెట్టిముచ్చటలను
పైటిబువ్వగా కలిపిచ్చిన తాత
పాలు పెరుగుల కలబోత-

నడిజాముకాడ మతిలకొచ్చే
బురదమట్టలకల రుచిమీద మోహపడి
కాళ్ళమంచంలో
నాతోపాటు ముడుసుకున్న వెన్నెలను

నక్కలకుంట కత్తులకు మోసుకుపోయిన
కొమురన్న పిల్లలన్గ్రోవ్వో-

గొరుకొల్లు పొడువంగ
అదేపనిగా
ఒక సంశోధిత అమూర్త రాగాన్ని
కంలోపారం చేసుకుంటున్న
ఎరుకలి లక్ష్మయ్య మహాపాగ్రతను
దేవునిరాజ్యం
ఇంకెంత దూరమో పలుకమంటూ
మందల వెలిగోలచేసిన
మాంధాత వంశపు గొర్రు-

సన్నని గాలిపొరను తొడుక్కుని
పనుల మూపురాలను టుచ్చాడుతూ
నాగలి ముఖాన
నానాభంగిమల్లో వాలుతూ
కోండలకు లెక్కదొరకని చుక్కిమణాల్లో
బీడంతా చుట్టివచ్చిన పసిడి తుమ్మిమ్ము
ఓ పరమహంస-

ఉరుముల దెబ్బకి
అలుగెల్లి మోటచెంబులకు
సురగల మత్తెక్కిస్తూ
కొసమడి దాకా చిందులేసిన
కొత్తనీళ్ళ అలలు
కోచీఅశల పాతబాయి-

దోలాడిన ప్రతిసారీ
చిటారు కొమ్ముల లాకర్ నుంచి
ఓ దోర కాయను బహుకరించిన
సితపాల శ్రీవనం
చిగురు చింతల చుట్టూతా-

చాపిన చేయికల్లా
గొరమ్మ కిందకు
కొసరక బంగారాన్ని బస్తాలకెత్తిన
వెండి తంగెళ్ళ
వేయి రంగుల జన్మేరు గుండ్ల-

దరిచేరిన మూగజీవాల
దూప తీర్పిన
దయగల నీటికూరాడు
కాపోల్లగూడెం పూలపడె-

చెట్లకిందికి పోయినష్టుడు
ఉత్త కోడికాళ్ళ తను తిని
భక్తుల కుతిదీర కల్లు కూర విస్తరిచ్చిన
పోతరాజు

ఠా వారం కపిత్వం

అమోర్ నమ్మినబంటు-
వేప మొదట
పడిగె విప్పినంత మాత్రమే
పెయ్యముట్ట ఏ రోజూ సాహసించని
గొర్రిల్లావల్సీకం
గడ్డిమోపులో బీరచినికి
ఊపిరి కొండక్కిన ఇనుపతేలు
ఇసం ఎన్నటికీ గెలవడన్న ఉత్తరేణిపసరు-

ఊపాలకు ఊయలకట్టిన బోధివ్వుక్కం
వేలాడే పిట్టగూళ్ళ జోదు తెల్లమేడి
సునుపుకు సార్యభోమత్తం జువ్విమాను
ఊరందరికీ నెత్తికి పోసిన రాచకుంకుడు
మా ఎనుగులో తప్ప
ఏడులోకాల్లో మరెక్కడా దొరకని
పుట్టుతేనే-

ఏ అభయారణ్యాలకు వెళ్తేనో అగుపడే
అందాల ప్రాచీగుహ
ఓ సహస్రపర్వాధిక తపశ్శాలి
జటాజూటం వలె
మంత్రసమ్మతంగా ఊడలమట్రి శిరఃతలం
గండదీపం మలిగిందంటే
గాంటించే బెబ్బులి మా గంగదేమ్మ గుడి-

సోయి తప్పిందనుకున్న
దొర అహంగడిపై
నిజంగానే తొడగొట్టి మీసం మేలేస్తూ
బెండం చెరువగండిని
ధ్వని పలికించిన
పెదమేతరి రామలింగయ్య యక్కగానం
పోరుబాటు-

మునుం ఏ వైపు వెనుకబడ్డా
దాపున వోంగి ఉరకలేయించిన అమ్మనోటి
సంగీత శిఖరం
శ్రీశైల మల్లన్న శివాల తత్త్వం-

పొలందిక్క పోయినష్టుడ్లా
మనస్సుజి
ఏవేవో గతకాలపు స్వాతుల మధుకలశం
హద్దురాళ్ళ కలహోలను దాటించి
అన్నదమ్మలను కలుపుతూ
తోటలా బతకమన్న
నాన్నజి
అభరి వాక్యం-

-డా.బెల్లి యాదయ్య
98483 92690

మనుషులు పశువులు పక్కలు

కలిసి మనులు పచ్చని స్థలాలు

స్వచ్ఛమైన మన పల్లె తనాలు

ఫాటోలు : కొండవీటి గోపి

ఎగ్జప్లాంట్ అందాలు

ఏజయన్ సముద్రంలోని సైక్లెడ్స్ బ్యాపాలలో శాంటోలని ఒకటి. కీస్టుపూర్వం 16 వ శతాబ్దంలో అగ్నిపర్వత విస్ఫోటనం వల్ల ఇది నాశనమై, తర్వాత ఫిరా, ఓయూ అనే పట్టణ నిర్మాణాలు జరిగాయి. ఇక్కడ ఇళ్ళస్నే తెలుపు, నీలం అందాలతో మెరిసిపోతుంటాయి. వీటిని వైట్స్ప్రైట్, కూయిఫార్క్ ఇళ్ళు అంటారు. దీనిని ఎగ్జప్లాంట్ అని కూడా అంటారు. నీటి అడుగున కాల్డ్రెరా (జిలం) పైన ఉన్న శిఖరాలకు ఇవన్నీ అతుక్కుని ఉంటాయి. సెఫ్టెంబర్, అక్టోబర్, ఏప్రిల్, మే నెలల్లో ఈ ప్రదేశాన్ని చూడడానికి బాగుంటుంది. ఇది గ్రీక్ షస్టలాండ్లో ఉంది.

